

Finansdepartementet

Finansmarknadsavdelningen

Fi2020/00910/B

Ny associationsrätt för sparbanker

Mars 2020

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås en ny associationsrättslig reglering för sparbanker.

En sparbank är en särskild associationsform. Den är i grunden närmast en stiftelse som har samma organisation – stämma, styrelse, verkställande direktör och revisorer – som ett aktiebolag eller en ekonomisk förening. Till skillnad från ett sådant företag, som har ägare eller medlemmar, utövas den bestämmande makten i en sparbank av s.k. huvudmän som representerar insättarna i banken. För sparbanker – som inte har något enskilt vinstintresse – gäller dessutom särskilda regler om hur bankens egendom får användas. Den associationsrättsliga regleringen för sparbanker finns i dag i sparbankslagen.

I promemorian föreslås att sparbankslagen ska upphävas och att sparbanker i stället ska tillämpa lagen om ekonomiska föreningar med de undantag som motiveras av associationsformen – bl.a. bestämmelser om huvudmän och användning av egendom – och av bankrörelsen. De undantagen ska tas in i ett nytt kapitel i lagen om bank- och finansieringsrörelse (10 b kap.). Förslaget syftar till att sparbanker ska omfattas av en modern och ändamålsenlig reglering.

I promemorian föreslås också att vissa föråldrade författningar om tillverkning av minnes- och jubileumsmynt ska upphöra att gälla.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Innehållsförteckning

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	2
2	Lagförslag	6
2.1	Förslag till lag om upphävande av sparbankslagen (1987:619)	6
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.	7
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda	8
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag	10
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.....	11
2.6	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	12
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	15
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	27
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution	28
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (2016:429) om tillsyn över företag av allmänt intresse i fråga om revision	30
2.11	Förslag till lag om upphävande av lagen (1987:240) om minnesmynt på ettusen och etthundra kronor	31
2.12	Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1921:628) angående prägel å minnesmynt å två kronor	32
2.13	Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1932:452) angående prägel å minnesmynt å två kronor	33
2.14	Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1935:119) angående prägel å minnesmynt å fem kronor	34
2.15	Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1952:623) angående prägel å jubileumsmünt å fem kronor	35
2.16	Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1959:123) angående prägel på jubileumsmünt å fem kronor	36
2.17	Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1962:216) angående prägel å jubileumsmünt å fem kronor	37
2.18	Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1965:470) om jubileumsmünt till etthundraårsminnet av representationsreformen år 1866.....	38

2.19	Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1972:421) om prägling av jubileumsmynt på tio kronor	39
2.20	Förslag till lag om upphävande av förordningen (1975:827) om minnesmynt på femtio kronor	40
2.21	Förslag till lag om upphävande av förordningen (1976:414) om minnesmynt på femtio kronor	41
2.22	Förslag till lag om upphävande av förordningen (1980:133) om minnesmynt på tvåhundra kronor	42
2.23	Förslag till lag om upphävande av förordningen (1983:138) om minnesmynt på tvåhundra kronor	43
2.24	Förslag till lag om upphävande av förordningen (1983:408) om minnesmynt på etthundra kronor	44
2.25	Förslag till lag om upphävande av förordningen (1984:95) om minnesmynt på etthundra kronor	45
2.26	Förslag till lag om upphävande av förordningen (1985:161) om minnesmynt på etthundra kronor	46
2.27	Förslag till lag om upphävande av förordningen (1985:705) om minnesmynt på etthundra kronor	47
2.28	Förslag till lag om upphävande av förordningen (1985:706) om minnesmynt på etthundra kronor	48
3	Bakgrund.....	49
4	Rättslig reglering för sparbanker.....	49
5	Ny associationsrätt för sparbanker.....	50
6	Föråldrade författningar om tillverkning av minnes- och jubileumsmynt	60
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	62
8	Konsekvensanalys.....	63
9	Författningskommentar	65
9.1	Förslaget till lag om upphävande av sparbankslagen (1987:619)	65
9.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.	65
9.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda	66
9.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.....	67
9.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti	68
9.6	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	68
9.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	70
9.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.....	83

9.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution.....	84
9.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:429) om tillsyn över företag av allmänt intresse i fråga om revision	85
9.11	Förslagen till lagar om upphävande av författningar om tillverkning av minnes- och jubileumsmynt	86

2 Lagförslag

2.1 Förslag till lag om upphävande av sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs att sparbankslagen (1987:619)¹ ska upphöra att gälla.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnade av pensionsutfästelse m.m.

Härigenom föreskrivs att 23 § lagen (1967:531) om tryggnade av pensionsutfästelse m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §¹

Om en näringsverksamhet går över från en arbetsgivare till en annan och det då avtalas att ansvaret för en pensionsutfästelse ska flyttas över på efterträdaren, ska samtycke till överflyttningen inhämtas från innehavaren av pensionsfordran. Tillsynsmyndigheten får medge att samtycke inte behöver inhämtas, om efterträdaren kan anses god för pensionsutfästelsen. Något samtycke behövs inte vid ombildning enligt 8 kap. *sparbankslagen* (1987:619).

Om en näringsverksamhet går över från en arbetsgivare till en annan och det då avtalas att ansvaret för en pensionsutfästelse ska flyttas över på efterträdaren, ska samtycke till överflyttningen inhämtas från innehavaren av pensionsfordran. Tillsynsmyndigheten får medge att samtycke inte behöver inhämtas, om efterträdaren kan anses god för pensionsutfästelsen. Något samtycke behövs inte vid ombildning enligt 10 b kap. 24–29 §§ *lagen* (2004:297) om *bank- och finansieringsrörelse*.

Om det i lag eller någon annan författning har meddelats särskilda bestämmelser om tillvaratagande av en borgenärs rätt vid fusion, gäller dessa i stället för första stycket. En innehavare av en pensionsfordran behöver dock inte underrättas eller kallas enligt 23 kap. 19, 22 och 32 §§ samt 24 kap. 21 och 24 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller enligt 16 kap. 17 och 21 §§ *lagen* (2018:672) om ekonomiska föreningar, om tillsynsmyndigheten medger det. Detsamma gäller i ett ärende om vinstutdelning enligt 20 kap. 30 §, minskning av aktiekapitalet enligt 20 kap. 23 § eller minskning av reservfonden enligt 20 kap. 35 § 3 aktiebolagslagen och i ett ärende om minskning av reservfonden enligt 15 kap. 1 § 2 *lagen* om ekonomiska föreningar.

Har ansvaret för en pensionsutfästelse överflyttats, anses utfästelsen ha samma rättsverkningar som om arbetstagaren varit anställd hos efterträdaren från dagen för anställningen hos företrädaren. Efter överflyttningen är företrädaren fri från ansvar för utfästelsen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

¹ Senaste lydelse 2018:709.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda

Härigenom föreskrivs att 2 och 13 §§ lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremissen *Föreslagen lydelse*
Ny associationsrätt för medlemsbanker

2 §

Med företag avses i denna lag aktiebolag, bank, hypoteksinstitut, försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag och ekonomisk förening samt europakooperativ för vilket lagen gäller enligt 1 b §.

Med koncern avses i denna lag svenska juridiska personer som enligt 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), 1 kap. 2 § *sparbankslagen* (1987:619) eller 1 kap. 10–14 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra, eller företag som enligt 13–16 §§ lagen (2011:427) om europeiska företagsråd utövar ett bestämmande inflytande över ett annat företag och de företag över vilka detta inflytande utövas.

Med koncern avses i denna lag svenska juridiska personer som enligt 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller 1 kap. 10–14 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra, eller företag som enligt 13–16 §§ lagen (2011:427) om europeiska företagsråd utövar ett bestämmande inflytande över ett annat företag och de företag över vilka detta inflytande utövas.

13 §¹

En av arbetstagarrepresentanterna får närvara och delta i överläggningarna när ett ärende, som senare ska avgöras av styrelsen, förbereds av särskilt utsedda styrelseledamöter eller befattningshavare i företaget.

Om ett beslut enligt 3 kap. 6 § andra stycket sparbankslagen (1987:619) innebär att ett uppdrag ges åt en regionstyrelse eller ett motsvarande organ i en region, har de anställda inom regionen rätt att bestämma att en representant för dem och en suppleant ska omfattas av uppdraget. En sådan representant har motsvarande rätt som avses i första stycket.

Om ett bankaktiebolag eller en medlemsbank har inrättat en regionstyrelse eller motsvarande

Om en bank har inrättat en regionstyrelse eller motsvarande organ i en region, har de anställda

¹ Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

organ i en region, har de anställda inom regionen rätt att bestämma att
inom regionen rätt att bestämma att en representant för dem och en
en representant för dem och en suppleant ska ha motsvarande rätt
suppleant ska ha motsvarande rätt som avses i första stycket.
som avses i första stycket.

Om arbetstagarorganisationerna inte enas om annat, utses den represen-
tant som avses i första–tredje styckena av den organisation som företräder
det största antalet kollektivavtalsbundna arbetstagare vid företaget eller i
fråga om moderföretag, inom koncernen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
 2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker
som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det
räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag¹

dels att 8 kap. 3 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 8 kap. 3 § ska utgå,

dels att 4 kap. 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §

Utgifter för bildande av garanti-fond enligt 5 kap. 1 § *sparbanks-lagen* (1987:619) får inte tas upp som tillgång.

Utgifter för bildande av garanti-fond enligt 10 b kap. *lagen* (2004:297) om bank- och finansie-ringsrörelse får inte tas upp som tillgång.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs att 16 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremissen
Ny associationsrätt för medlems-
banker

Föreslagen lydelse

16 §

Ett institut som omfattas av garantin ska lämna de uppgifter till garantimyndigheten som den behöver för att fastställa institutets avgift. De uppgifter som myndigheten behöver för att fastställa ett instituts avgift ska ha granskats av en revisor som utsetts av institutet i enlighet med 4 a kap. 1 § sparbankslagen (1987:619), 9 kap. 8 § aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 8 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

Institutet ska också utan dröjsmål lämna garantimyndigheten de uppgifter den behöver om insättare och deras insättningar samt de uppgifter den i övrigt behöver för sin verksamhet.

Garantimyndigheten får, när den anser att det är nödvändigt, genomföra en undersökning hos institutet.

Ett institut som omfattas av garantin ska lämna de uppgifter till garantimyndigheten som den behöver för att fastställa institutets avgift. De uppgifter som myndigheten behöver för att fastställa ett instituts avgift ska ha granskats av en revisor som utsetts av institutet i enlighet med 9 kap. 8 § aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 8 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

2.6 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 23 kap. 14 §, 30 kap. 14 §, 37 kap. 23 § och 40 kap. 5 och 23 §§ inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 kap.

14 §²

Överlåtaren och förvärvaren ska vara en fysisk person eller ett företag.

En svensk stiftelse eller en svensk ideell förening får inte vara förvärvare. En svensk stiftelse får dock vid ombildning av sparbank till bankaktiebolag enligt 8 kap. *sparbankslagen* (1987:619) förvärva aktier från sparbanken. Vidare får en svensk ideell förening som inte omfattas av bestämmelserna om undantag från skattskyldighet i 7 kap. förvärva en tillgång från en annan ideell förening.

En svensk stiftelse eller en svensk ideell förening får inte vara förvärvare. En svensk stiftelse får dock vid ombildning av sparbank till bankaktiebolag enligt 10 b kap. *lagen* (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse förvärva aktier från sparbanken. Vidare får en svensk ideell förening som inte omfattas av bestämmelserna om undantag från skattskyldighet i 7 kap. förvärva en tillgång från en annan ideell förening.

Ett livförsäkringsföretag får vara förvärvare bara i fråga om tillgångar som ingår i sådan verksamhet som enligt 39 kap. 4 § ska beskattas enligt reglerna för skadeförsäkringsföretag.

30 kap.

14 §³

Om näringsverksamheten i en juridisk person tas över av en annan juridisk person, får också periodiseringsfonderna tas över vid ombildningar enligt 8 kap. *sparbankslagen* (1987:619) och vid överlåtelse av ett ömsesidigt livförsäkringsföretags eller ett ömsesidigt tjänstepensionsbolags hela försäkringsbestånd till ett försäkringsaktie- eller tjänstepensionsaktiebolag som bildats för ändamålet.

Om näringsverksamheten i en juridisk person tas över av en annan juridisk person, får också periodiseringsfonderna tas över vid ombildningar enligt 10 b kap. *lagen* (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och vid överlåtelse av ett ömsesidigt livförsäkringsföretags eller ett ömsesidigt tjänstepensionsbolags hela försäkringsbestånd till ett försäkringsaktie- eller tjänstepensionsaktiebolag som bildats för ändamålet.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2008:1063.

³ Senaste lydelse 2019:787.

Vid en sådan ombildning av ekonomisk förening till aktiebolag som avses i 42 kap. 20 §, får aktiebolaget ta över den ekonomiska föreningens periodiseringsfonder.

Bestämmelser om att periodiseringsfonder får tas över finns för kvalificerade fusioner och fissioner i 37 kap. 18 §, för verksamhetsavyttringar i 38 kap. 15 § och för partiella fissioner i 38 a kap. 15 §.

Lydelse enligt lagrådsremissen
Ny associationsrätt för medlems-
banker

Föreslagen lydelse

37 kap.

23 §

Bestämmelserna i 21 § gäller inte vid fusion enligt 16 kap. 1 och 3 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, 7 kap. 1 och 2 §§ *sparbankslagen* (1987:619) eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Bestämmelserna i 21 § gäller inte vid fusion enligt 16 kap. 1 och 3 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

40 kap.

5 §

Ett företag anses i detta kapitel ha *bestämmande inflytande* över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till det förra enligt

– 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551),

– 1 kap. 10–14 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, – 1 kap. 10–14 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, *eller*

– 1 kap. 2 § *sparbankslagen* (1987:619), *eller*

– 1 kap. 5 § stiftelselagen (1994:1220).

En svensk ideell förening anses ha *bestämmande inflytande* över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till föreningen enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Ett utländskt bolag eller en sådan förvärvare som avses i 11 § anses ha *bestämmande inflytande* över ett företag om detta skulle ha varit ett dotterföretag till bolaget eller personen, om bolaget eller personen hade varit ett svenskt aktiebolag.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §

Vid ombildningar enligt 8 kap. *sparbankslagen* (1987:619) tar det övertagande bankaktiebolaget över den överlåtande sparbankens rätt att dra av underskott enligt detta kapitel.

Vid ombildningar enligt 10 b kap. lagen (2004:297) om *bank- och finansieringsrörelse* tar det övertagande bankaktiebolaget över den överlåtande sparbankens

rätt att dra av underskott enligt
detta kapitel.

Vid sådana ombildningar av ekonomiska föreningar till aktiebolag som avses i 42 kap. 20 § tar det aktiebolag vars aktier skiftas ut över den ekonomiska föreningens rätt att dra av underskott enligt detta kapitel.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. Bestämmelserna i den nya lydelsen tillämpas första gången för det beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.
3. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det beskattningsår som avslutas närmast efter detta datum.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

dels att 1 kap. 5 §, 7 kap. 4 §, 10 kap. 36 § och 13 kap. 1 och 10 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 10 b kap., av följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremissen

Föreslagen lydelse

*Ny associationsrätt för medlems-
banker*

1 kap.

5 §

I denna lag betyder

1. *anknutet företag*: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet består i att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller driva annan liknande verksamhet som har samband med den huvudsakliga verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländska företag,

2. *bank*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank,

3. *bankaktiebolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva bankrörelse,

4. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över utländska kreditinstitut,

5. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

6. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt kreditinstituts etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. *finansiellt institut*: ett företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva eller inneha aktier eller andelar,

b) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, eller

c) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10, 12 och 15 utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 §,

8. *hemland*: det land där ett företag har fått tillstånd till rörelse som avses i denna lag,

9. *kapitalbas*: detsamma som i artikel 72 i tillsynsförordningen,

10. *kreditinstitut*: bank och kreditmarknadsföretag,

11. *kapitaltäckningsdirektiv*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU,

12. *kreditmarknadsbolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

13. *kreditmarknadsförening*: en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,
14. *kreditmarknadsföretag*: kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsförening,
15. *qualificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 5 a § representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,
16. *medlemsbank*: en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva bankrörelse,
17. *sparbank*: ett företag som avses i *sparbankslagen (1987:619)*,
17. *sparbank*: ett företag som avses i *10 b kap. 1 §*,
18. *startkapital*: det kapital som för kreditinstitut avses i artikel 4.51 i tillsynsförordningen,
19. *utländskt bankföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva bankrörelse,
20. *utländskt kreditföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva finansieringsrörelse,
21. *utländskt kreditinstitut*: ett utländskt bankföretag och ett utländskt kreditföretag,
22. *betydande filial*: en filial som är betydande enligt artikel 51.1 i kapitäläckningsdirektivet,
23. *blandat finansiellt holdingföretag*: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.21 i tillsynsförordningen,
24. *blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES*: ett inom EES etablerat blandat finansiellt holdingföretag som inte självt är ett dotterföretag till ett
- a) kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut, eller
- b) annat blandat finansiellt holdingföretag eller ett finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,
25. *EES-institut*: ett utländskt kreditinstitut eller ett utländskt värdepappersföretag som är hemmahörande i något annat land inom EES än Sverige,
26. *finansiellt holdingföretag*: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.20 i tillsynsförordningen,
27. *finansiellt moderholdingföretag inom EES*: ett inom EES etablerat finansiellt holdingföretag som inte självt är ett dotterföretag till ett
- a) kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut, eller
- b) annat finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,
28. *holdingföretag med blandad verksamhet*: holdingföretag enligt artikel 4.1.22 i tillsynsförordningen,
29. *koncern*:
- a) i 6 a, 6 b och 15 b kap., detsamma som i 2 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution,
- b) i övriga kapitel, detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid det som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag,
30. *koncernåterhämtningsplan*: en plan som upprättas av ett moderföretag inom EES i syfte att identifiera åtgärder som de företag i en koncern som omfattas av gruppbaserad tillsyn avser att vidta för att bevara

eller återställa koncernens eller ett i koncernen ingående kreditinstituts eller utländskt kreditinstituts finansiella ställning och livskraft efter en betydande försämring av den finansiella situationen,

31. *krishanteringsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen,

32. *moderföretag inom EES*: ett moderinstitut inom EES, ett finansiellt moderholdingföretag inom EES eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES,

33. *moderinstitut inom EES*: ett kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut som är ett moderföretag och som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) annat kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut, eller

b) finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

34. *samordnande tillsynsmyndighet*: en behörig myndighet som ansvarar för att utöva gruppbaserad tillsyn av moderinstitut inom EES och av institut som kontrolleras av finansiella moderholdingföretag inom EES eller blandade finansiella moderholdingföretag inom EES,

35. *tillsynsförordningen*: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

36. *utländskt värdepappersföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva värdepappersrörelse, och

37. *återhämtningsplan*: en plan som upprättas av ett kreditinstitut i syfte att identifiera åtgärder som institutet avser att vidta för att bevara eller återställa sin finansiella ställning och livskraft efter en betydande försämring av den finansiella situationen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

4 §¹

Vad som sägs i 3 § gäller inte egen aktie eller aktie i moderbolag. För förvärv av sådana aktier finns bestämmelser i 19 kap. aktiebolagslagen (2005:551). *Vad* som sägs i 3 § gäller inte heller bevis om andel eller tillskott till medlemsbank eller kreditmarknadsförening. I fråga om en sparbanks förvärv av bevis om

Det som sägs i 3 § gäller inte egen aktie eller aktie i moderbolag. För förvärv av sådana aktier finns bestämmelser i 19 kap. aktiebolagslagen (2005:551). *Det* som sägs i 3 § gäller inte heller bevis om andel eller tillskott till medlemsbank eller kreditmarknadsförening. I fråga om en sparbanks förvärv av bevis om

¹ Senaste lydelse 2005:932.

tillskott till garantifond eller grundfond i sparbanken gäller bestämmelserna i 5 kap. 7 § första stycket *sparbankslagen* (1987:619).

tillskott till garantifond eller grundfond i sparbanken gäller bestämmelserna i 10 b kap. 19 §.

10 kap.

36 §²

Ett bankaktiebolag som har övertagit en sparbanks rörelse vid ombildning enligt 8 kap. *sparbankslagen* (1987:619) får, efter tillstånd av Finansinspektionen, använda ordet sparbank i sitt företagsnamn. Detsamma gäller ett bankaktiebolag som senare har övertagit en sådan rörelse.

Ett bankaktiebolag som har övertagit en sparbanks rörelse vid ombildning enligt 10 b kap. får, efter tillstånd av Finansinspektionen, använda ordet sparbank i sitt företagsnamn. Detsamma gäller ett bankaktiebolag som senare har övertagit en sådan rörelse.

10 b kap. Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för sparbanker

Vad en sparbank är

1 § En sparbank är ett företag som har till ändamål att främja sparsamhet genom att driva bankrörelse inom främst ett visst geografiskt område (verksamhetsområde).

Tillämpningen av allmänna associationsrättsliga bestämmelser

2 § För sparbanker gäller följande bestämmelser i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, om inte något annat följer av denna lag eller är särskilt föreskrivet:

- 1 kap. med inledande bestämmelser utom 4–8 §§,
- 2 kap. om bildande av en ekonomisk förening,
- 3 kap. om föreningens stadgar,
- 6 kap. om föreningsstämma,
- 7 kap. om föreningens ledning,
- 8 kap. om revision,
- 9 kap. om särskild granskning,
- 16 kap. om fusion utom 30–51 §§,
- 17 kap. om likvidation,
- 18 kap. om upplösning utan föregående likvidation utom 1–7 §§,
- 19 kap. om registrering,
- 20 kap. om företagsnamn,
- 21 kap. om skadestånd,
- 22 kap. om straff och vite, och
- 23 kap. om överklagande.

Hänvisningar i lagen om ekonomiska föreningar till bestämmelser i samma lag ska i förekommande fall avse de bestämmelser i denna lag som gäller i stället för eller utöver lagen om ekonomiska föreningar.

När lagen om ekonomiska föreningar tillämpas på sparbanker ska det som sägs om

- stadgar i stället avse reglemente,
- medlem i stället avse huvudman,
- föreningsstämma i stället avse sparbanksstämma, och
- föreningsregistret i stället avse bankregistret.

Bildande av en sparbank

Hur en sparbank bildas

3 § En sparbank bildas genom att en eller flera fysiska eller juridiska personer (stiftare)

1. antar reglemente,
2. väljer huvudmän, styrelse och minst en revisor,
3. tecknar sig för bidrag till grundfonden, och
4. betalar bidrag till grundfonden.

Teckning av bidrag till grundfond

4 § Teckning av bidrag till grundfonden ska ske i en teckningslista. Teckningslistan ska undertecknas och dateras av stiftarna. Teckningen blir bindande för tecknaren när teckningslistan har undertecknats av samtliga stiftare.

En bidragsteckning är ogiltig om den har gjorts på annat sätt än i teckningslistan eller på andra villkor än de som anges i listan.

I teckningslistan ska det anges om grundfonden ska betalas tillbaka med ränta. Om grundfonden ska betalas tillbaka med ränta ska det anges hur räntan ska beräknas. Räntesatsen får inte sättas högre än den som framgår av 5 § räntelagen (1975:635).

Betalning och återbetalning av bidrag till grundfonden

5 § Bidrag till grundfonden ska betalas i pengar.

Vid tillämpningen av 2 kap. 3 § andra stycket och 4 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar ska det som sägs om medlemsinsatser, förlagsinsatser och medlemsavgifter i stället avse bidrag till grundfonden.

Reglemente

6 § En sparbanks reglemente ska, utöver det som följer av 3 kap. 1 § 1–3 och 5–8 lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, innehålla uppgifter om

1. verksamhetsområde,
2. grundfondens belopp och ifall grundfonden ska betalas tillbaka med ränta, och
3. det kommun- eller regionfullmäktige som ska välja huvudmän och, om flera fullmäktige ska välja huvudmän, fördelningen av antalet mandat mellan dem, och ordningen för att få till stånd en successiv förnyelse av huvudmän och det närmare förfarandet i övrigt vid val av huvudmän.

Vid tillämpningen av 3 kap. 3 § andra meningen lagen om ekonomiska föreningar ska det som sägs om den insats som varje medlem ska delta med i föreningen i stället avse bidrag till grundfonden.

Sparbanksstämma

7 § Insättarna i en sparbank representeras av 20 huvudmän. De ärenden som tillhör huvudmännens prövning behandlas vid sparbanksstämman.

En huvudman har rätt till ersättning för deltagande vid sparbanksstämman. Ersättningen får avse förlorad arbetsförtjänst, skäligt arvode samt resekostnader och traktamente.

En huvudman får inte ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken och inte vara

1. underårig eller i konkurs,
2. bosatt utanför EES, om inte Finansinspektionen på grund av särskilda skäl medger det,
3. anställd i sparbanken, om inte reglementet uttryckligen medger detta, eller
4. huvudman, styrelseledamot eller anställd i en annan sparbank.

8 § Av antalet huvudmän ska

1. hälften väljas av kommun- eller regionfullmäktige inom verksamhetsområdet, och

2. hälften väljas av huvudmännen själva bland insättarna i sparbanken.

Första gången huvudmän väljs gäller första stycket 2. Kravet att huvudmännen ska vara insättare gäller inte vid det valet.

En huvudmans uppdrag gäller för fyra år (mandattid). Första gången huvudmän väljs får mandattiden dock bestämmas till en kortare period. En avgående huvudman får inte delta i valet av hans eller hennes plats.

9 § Om flera kommun- eller regionfullmäktige ska välja huvudmän ska fördelningen av antalet mandat mellan dem ske efter det invånarantal som de företräder.

Bestämmelserna i 2 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt gäller vid kommun- eller regionfullmäktiges val av huvudmän.

10 § Bestämmelserna i 12 kap. 7 och 7 a §§ om upplysningsplikt och väckande av talan gäller för sparbanker.

Sparbankens ledning

11 § Bestämmelserna i 12 kap. 3, 4 och 6–6 d §§ gäller för sparbanker.

Bestämmelsen i 7 kap. 7 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar om vem som kan vara styrelseledamot gäller inte för sparbanker.

Vid tillämpningen av 7 kap. 8, 30 och 38 §§ lagen om ekonomiska föreningar ska, i fråga om sparbanker, det som sägs om Bolagsverket i stället gälla Finansinspektionen.

12 § Ett bemyndigande att företräda sparbanken och att teckna dess firma enligt 7 kap. 37 § första stycket lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar får bara lämnas till två eller flera personer i förening. Ingen annan inskränkning får registreras.

Revision

13 § Bestämmelserna i 12 kap. 8–11 b §§ gäller för sparbanker.

Den som är huvudman i en sparbank får inte vara revisor i en sparbank.

Användning av en sparbanks egendom

Bildande av garantifond

14 § Sparbanksstämman får besluta att en sparbank ska bilda en garantifond.

Teckning av bidrag till garantifonden ska ske i en teckningslista. Teckningslistan ska undertecknas och dateras av tecknaren. I teckningslistan ska det anges om garantifonden ska betalas tillbaka med ränta och i så fall hur den ska beräknas. Tillsammans med teckningslistan ska det lämnas en kopia av sparbankens senaste balansräkning och revisorernas yttrande över denna.

En bidragsteckning är ogiltig om den har gjorts på annat sätt än i teckningslistan eller på andra villkor än de som anges i listan.

Avsättning av vinst till fonder och gåvor

15 § Sparbankens vinst ska avsättas till grund- eller garantifonden, om någon av dessa fonder inte uppgår till det belopp vilket den ska uppgå.

Kvarstående vinst ska avsättas till reservfonden.

I stället för det som sägs i andra stycket får sparbankstämman besluta om en gåva till ett allmännyttigt eller liknande ändamål under förutsättning att det med hänsyn till ändamålets art, bankens ställning och omständigheterna i övrigt får anses skäligt. Också styrelsen får besluta om en sådan gåva, om den är av ringa betydelse med hänsyn till bankens ställning.

Återbetalning och minskning av fonder

16 § Grundfonden får betalas tillbaka om

1. det är förenligt med reglementet,
2. reservfonden uppgår till ett belopp som motsvarar tio gånger grundfonden, och
3. garantifonden har betalats tillbaka.

Utöver det som följer av första stycket får grund-, garanti- eller reservfonden minskas för täckning av en förlust och det inte finns fritt eget kapital som motsvarar förlusten.

Grund- eller garantifonden får inte i något fall betalas tillbaka eller minskas, om det skulle äventyra sparbankens förmåga att fullgöra sina förpliktelser.

Betalning av ränta på fonder

17 § Ränta på grund- eller garantifonden får inte betalas, om sparbankens vinst till följd av detta inte skulle räcka till att få upp grund- eller garantifonden till det belopp som den ska uppgå till.

Ränta på grundfonden får inte i något fall betalas, om en förlust till följd av detta skulle uppkomma.

Ränta på garantifonden får inte i något fall betalas ut, om en förlust som äventyrar bankens förmåga att fullgöra sina förpliktelser till följd av detta skulle uppkomma.

Återbetalningsskyldighet vid konkurs

18 § Om sparbanken försätts i konkurs på grund av en ansökan som görs inom ett år efter ett beslut om återbetalning av grund- eller garantifonden, är mottagaren skyldig att betala tillbaka det som har mottagits om det behövs för att sparbankens skulder ska kunna betalas.

På beloppet ska det betalas ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) från den dag beloppet betalades ut till och med den dag återbetalning ska ske och enligt 6 § samma lag för tiden därefter.

Sparbanks förvärv av tillskottsbevis

19 § En sparbank får förvärva bevis om tillskott till grund- eller garanti-fond om förutsättningarna för återbetalning av fonden är uppfyllda.

En juridisk person i vilken en sparbank ensam eller tillsammans med andra sparbanker har ett dominerande inflytande får inte förvärva bevis om tillskott till garanti- eller grundfond som har getts ut av sparbanken.

Fusion

20 § En sparbank får vara överlåtande företag vid en fusion om en annan sparbank är övertagande företag.

Bestämmelserna i 12 kap. 1 § andra stycket, 13–17 och 19 §§ gäller för sparbanker.

21 § Vid fusion blir huvudmännen i en överlåtande sparbank inte huvudmän i en övertagande sparbank.

En fusionsplan ska, utöver det som följer av 16 kap. 7 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, innehålla uppgifter om huvudmännen i den övertagande sparbanken.

Likvidation

22 § En huvudmans mandattid gäller till dess att likvidationen har avslutats.

Bestämmelserna i 10 a kap. 5–8 §§ och 12 kap. 12 § gäller för sparbanker.

23 § Vid tillämpning av 17 kap. 35 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar får återbetalning av grundfonden göras om

- garantifonden med ränta har betalats tillbaka, och
- det är förenligt med reglementet.

Första stycket gäller också för bevis om tillskott till grund- eller garanti-fond vid utdelning i konkurs. Sådana bevis medför rätt till utdelning först efter övriga fordringar i konkursen.

Om det enligt likvidatorns slutredovisning finns ett överskott ska detta

1. användas till allmännyttiga eller liknande ändamål enligt vad sparbanksstämman bestämmer,

2. gå till en annan sparbank som har övertagit sparbankens rörelse i samband med likvidationen, eller
3. gå till en sparbanksstiftelse enligt vad sparbanksstämman bestämmer.

Ombildning till bankaktiebolag

Vad en ombildning är

24 § En sparbank kan upplösas utan likvidation genom att banken överlåter sin verksamhet till ett bankaktiebolag mot ersättning i form av aktier i bolaget.

Aktierna i bolaget ska utan ersättning överlämnas till en stiftelse, som har bildats av en eller flera sparbanker (sparbanksstiftelse).

I sparbanksstiftelsen får det finnas huvudmän. Huvudmännen väljs på samma sätt som i en sparbank.

Sparbanksstämmans prövning

25 § Frågan om ombildning ska behandlas vid en sparbanksstämma. Följande handlingar ska läggas fram på stämman:

1. förslag till stämmans beslut,
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av ombildningens lämplighet för sparbanken och insättarna och revisorernas yttrande över denna,
3. bankaktiebolagets bolagsordning eller förslag till bolagsordning, om sparbanken ska bilda bolaget, och
4. stiftelseförordnandet för sparbanksstiftelsen eller förslag till stiftelseförordnande, om sparbanken ska bilda stiftelsen.

Om en fråga om ombildning ska behandlas på en annan stämma än en årsstämma, ska också följande handlingar läggas fram:

1. en kopia av årsredovisningen med de senast fastställda balans- och resultaträkningarna, med en anteckning om sparbanksstämmans beslut om sparbankens vinst eller förlust och en kopia av revisionsberättelsen för det år som årsredovisningen avser, och
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för sparbankens ställning som har inträffat efter det att årsredovisningen lämnades och revisorernas yttrande över denna.

Vid ombildningen gäller följande bestämmelser i 16 kap. lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar:

- 11 § om revisorsgranskning,
- 14 § andra och tredje styckena om tillhandahållande av handlingar, och
- 15 § om stämmans prövning.

Anmälan om registrering av sparbanksstämmans beslut

26 § Sparbanken ska inom fyra månader efter sparbanksstämmans beslut om ombildning anmäla beslutet till Bolagsverket för registrering.

Frågan om ombildning faller om

1. en anmälan för registrering inte har gjorts inom den tid som anges i första stycket, eller
2. Bolagsverket har avskrivit ett ärende om sådan registrering eller vägrat registrering.

Bolagsverket får inte registrera beslutet, om

1. ombildningen har förbjudits enligt konkurrenslagen (2008:579) eller enligt rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer, eller

2. en prövning av ombildningen pågår enligt konkurrenslagen eller den nämnda förordningen.

Ansökan om tillstånd att verkställa ombildningen

27 § Sparbanken ska inom två månader efter registreringen av sparbanksstämmans beslut om ombildning hos Finansinspektionen ansöka om

1. tillstånd att verkställa ombildningen, och

2. godkännande av stiftelseförordnandet, om sparbanken ska bilda sparbanksstiftelsen.

Finansinspektionen ska pröva om ombildningen

– kan anses förenlig med insättarnas och fordringsägarnas intressen, och

– framstår som ändamålsenlig från allmän synpunkt.

Finansinspektionen ska underrätta Bolagsverket om ansökningar enligt första stycket och beslut som har meddelats med anledning av sådana ansökningar.

Anmälan om registrering av ombildningen

28 § Styrelserna i sparbanken, sparbanksstiftelsen och bankaktiebolaget ska inom två månader efter Finansinspektionens beslut om tillstånd att verkställa ombildningen anmäla ombildningen till Bolagsverket för registrering.

När anmälan har registrerats är sparbanken upplöst.

När frågan om ombildning faller

29 § Bolagsverket ska besluta att frågan om ombildning har fallit, om

1. en ansökan om tillstånd att verkställa ombildningen inte har gjorts inom föreskriven tid eller en sådan ansökan har avslagits,

2. en anmälan om registrering av ombildningen inte har gjorts inom föreskriven tid, eller

3. Bolagsverket har avskrivit ett ärende om anmälan om registrering av ombildningen eller vägrat registrering.

Företagsnamn

30 § En sparbanks företagsnamn ska innehålla ordet sparbank.

Skadestånd

31 § Bestämmelsen i 12 kap. 20 § gäller för sparbanker.

Bestämmelsen i 21 kap. 1 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar gäller också för stiftare och huvudmän.

En talan om skadestånd som avses i 21 kap. 12 § lagen om ekonomiska föreningar får inte väckas mot en stiftare, sedan fem år har förflutit från sparbankens bildande.

Överklagande

32 § Utöver det som följer av 23 kap. 1 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar får Bolagsverkets beslut enligt 29 § överklagas.

Lydelse enligt lagrådsremissen
*Ny associationsrätt för medlems-
banker*

Föreslagen lydelse

13 kap.

1 §

Registreringsmyndighet för banker och filialer till utländska bankföretag är Bolagsverket. Hos registreringsmyndigheten förs ett bankregister. I detta skrivs de uppgifter in som enligt denna lag, aktiebolagslagen (2005:551), *sparbankslagen* (1987:619), lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. eller andra författningar ska anmälas för registrering eller i övrigt ska tas in i registret.

Registreringsmyndighet för banker och filialer till utländska bankföretag är Bolagsverket. Hos registreringsmyndigheten förs ett bankregister. I detta skrivs de uppgifter in som enligt denna lag, aktiebolagslagen (2005:551), lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. eller andra författningar ska anmälas för registrering eller i övrigt ska tas in i registret.

För registrering av kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar gäller det som föreskrivs i aktiebolagslagen respektive lagen om ekonomiska föreningar. För registrering av filialer till utländska kreditföretag gäller lagen om utländska filialer m.m.

Registreringsmyndigheten ska lämna ut uppgifter och handlingar i bankregistret i elektronisk form, om det begärs.

10 §

En revisor eller en särskild granskare ska omgående rapportera till Finansinspektionen om han eller hon vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett kreditinstitut får kännedom om förhållanden som

1. kan utgöra en väsentlig överträdelse av de författningar som reglerar institutets verksamhet,

2. kan påverka institutets fortsatta drift negativt, eller

3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 § aktiebolagslagen (2005:551), 8 kap. 36 eller 37 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar eller 4 a kap. 14 eller 15 § *sparbankslagen* (1987:619).

3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 § aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 36 eller 37 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

Revisorn och granskaren har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket

vid fullgörande av uppdrag i kreditinstitutets moderföretag eller dotterföretag eller i ett företag som har en likartad förbindelse med institutet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.
3. Antalet huvudmän i en sparbank får vara fler än 20 fram till den 31 december 2024.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremissen *Föreslagen lydelse*
Ny associationsrätt för medlems-
banker

16 kap.

4 §

Emittenten ska så snart som möjligt och senast fyra månader efter utgången av varje räkenskapsår offentliggöra sin årsredovisning och i förekommande fall en koncernredovisning.

Års- och koncernredovisningarna ska vara granskade av emittentens revisor. Revisionsberättelsen ska offentliggöras tillsammans med års- och koncernredovisningen. Bestämmelser om revision finns i 4 a kap. *sparbankslagen* (1987:619), revisionslagen (1999:1079), 9 kap. aktiebolagslagen (2005:551), 17 kap. 11 och 12 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar och 14 kap. 9 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

Års- och koncernredovisningarna ska vara granskade av emittentens revisor. Revisionsberättelsen ska offentliggöras tillsammans med års- och koncernredovisningen. Bestämmelser om revision finns i revisionslagen (1999:1079), 9 kap. aktiebolagslagen (2005:551), 17 kap. 11 och 12 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar och 14 kap. 9 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution

Härigenom föreskrivs att 21 kap. 4 §, 24 kap. 3 § och 27 kap. 20 § lagen (2015:1016) om resolution ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 kap.

4 §

För att använda skuldnedskrivningsverktyget enligt 3 § 1 får Riksgäldskontoret besluta att en sparbank ska ombildas till ett aktiebolag.

Ombildningen ska genomföras genom att sparbankens rörelse överläts till ett bankaktiebolag. Aktierna i bankaktiebolaget ska utan ersättning överlämnas till en *stiftelse som har bildats av en eller flera sparbanker och vars huvudsakliga ändamål är att främja sparsamhet i Sverige på det sätt som framgår närmare av stiftelseförorordnandet.*

Ombildningen ska genomföras genom att sparbankens rörelse överläts till ett bankaktiebolag. Aktierna i bankaktiebolaget ska utan ersättning överlämnas till en *sparbanksstiftelse.*

Lydelse enligt lagrådsremissen
Ny associationsrätt för medlemsbanker

Föreslagen lydelse

24 kap.

3 §

Bestämmelser om förfarandet vid likvidation av ett företag som omfattas av denna lag finns i

– 6 kap. 1 a och 2 b §§ *sparbankslagen (1987:619)*,

– 10 kap. 31 § tredje stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

– 25 kap. 4 a och 10 a §§ aktiebolagslagen (2005:551), och

– 17 kap. 46 och 47 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

27 kap.

20 §

Den som är avgiftsskyldig ska lämna de uppgifter till Riksgäldskontoret som myndigheten behöver för att fastställa den avgiftsskyldiges avgift. Uppgifter om avgiftsunderlaget ska ha granskats av en revisor som utsetts i enlighet med 4 a kap. 1 § *sparbankslagen*

Den som är avgiftsskyldig ska lämna de uppgifter till Riksgäldskontoret som myndigheten behöver för att fastställa den avgiftsskyldiges avgift. Uppgifter om avgiftsunderlaget ska ha granskats av en revisor som utsetts i enlighet med 9 kap. 8 § aktiebolagslagen

(1987:619), 9 kap. 8 § aktieföretags- (2005:551) eller 8 kap. 8 § lagen
lagen (2005:551) eller 8 kap. 8 § (2018:672) om ekonomiska
lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.
föreningar.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:429) om tillsyn över företag av allmänt intresse i fråga om revision

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2016:429) om tillsyn över företag av allmänt intresse i fråga om revision ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagrådsremissen *Föreslagen lydelse*
Ny associationsrätt för medlemsbanker

5 §

Finansinspektionen får ingripa mot ett företag av allmänt intresse, om företaget

1. inte inrättar ett revisionsutskott eller beslutar att styrelsen ska utföra utskottets uppgifter eller ser till att minst en ledamot i utskottet eller, i tillämpliga fall, styrelsen har föreskriven redovisningskompetens eller revisionskompetens i enlighet med 3 kap. 4 a § *sparbankslagen* (1987:619), 8 kap. 49 a § aktiebolagslagen (2005:551) eller 7 kap. 47 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar,

2. inte väljer revisor i enlighet med artikel 16.1–16.5 i EU:s revisorsförordning, i den ursprungliga lydelsen,

3. anlitar samma revisor under en längre period än vad som är tillåtet enligt artikel 17 i EU:s revisorsförordning, i den ursprungliga lydelsen, 4 a kap. 1 a § *sparbankslagen*, 9 kap. 21 a § aktiebolagslagen eller 8 kap. 54 § lagen om ekonomiska föreningar, eller

4. i förtid entledigar revisorn utan saklig grund i strid med 4 a kap. 6 § första stycket 2 *sparbankslagen*, 9 kap. 22 § första stycket 2 aktiebolagslagen eller 8 kap. 25 § första stycket 2 lagen om ekonomiska föreningar.

1. inte inrättar ett revisionsutskott eller beslutar att styrelsen ska utföra utskottets uppgifter eller ser till att minst en ledamot i utskottet eller, i tillämpliga fall, styrelsen har föreskriven redovisningskompetens eller revisionskompetens i enlighet med 8 kap. 49 a § aktiebolagslagen (2005:551) eller 7 kap. 47 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar,

3. anlitar samma revisor under en längre period än vad som är tillåtet enligt artikel 17 i EU:s revisorsförordning, i den ursprungliga lydelsen, 9 kap. 21 a § aktiebolagslagen eller 8 kap. 54 § lagen om ekonomiska föreningar, eller

4. i förtid entledigar revisorn utan saklig grund i strid med 9 kap. 22 § första stycket 2 aktiebolagslagen eller 8 kap. 25 § första stycket 2 lagen om ekonomiska föreningar.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

2.11 Förslag till lag om upphävande av lagen (1987:240) om minnesmynt på ettusen och etthundra kronor

Härigenom föreskrivs att lagen (1987:240) om minnesmynt på ettusen och etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.12 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1921:628) angående prägel å minnesmynt å två kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1921:628) angående prägel å minnesmynt å två kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.13 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1932:452) angående prägel å minnesmynt å två kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1932:452) angående prägel å minnesmynt å två kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.14 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1935:119) angående prägel å minnesmynt å fem kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1935:119) angående prägel å minnesmynt å fem kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.15 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1952:623) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1952:623) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.16 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1959:123) angående prägel på jubileumsmynt å fem kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1959:123) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.17 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1962:216) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1962:216) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.18 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1965:470) om jubileumsmynt till etthundraårsminnet av representationsreformen år 1866

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1965:470) om jubileumsmynt till etthundraårsminnet av representationsreformen år 1866 ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.19 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1972:421) om prägling av jubileumsmynt på tio kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1972:421) om prägling av jubileumsmynt på tio kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.20 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1975:827) om minnesmynt på femtio kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1975:827) om minnesmynt på femtio kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.21 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1976:414) om minnesmynt på femtio kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1976:414) om minnesmynt på femtio kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.22 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1980:133) om minnesmynt på tvåhundra kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1980:133) om minnesmynt på tvåhundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.23 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1983:138) om minnesmynt på tvåhundra kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1983:138) om minnesmynt på tvåhundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.24 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1983:408) om minnesmynt på etthundra kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1983:408) om minnesmynt på etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.25 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1984:95) om minnesmynt på etthundra kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1984:95) om minnesmynt på etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.26 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1985:161) om minnesmynt på etthundra kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1985:161) om minnesmynt på etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.27 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1985:705) om minnesmynt på etthundra kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1985:705) om minnesmynt på etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

2.28 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1985:706) om minnesmynt på etthundra kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1985:706) om minnesmynt på etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av 2020.

3 Bakgrund

I en skrivelse den 30 april 2019 har Sparbankernas Riksförbund begärt att sparbankslagen (1987:619) ska ses över i vissa avseenden (Fi2019/01720/B).

I promemorian behandlas den associationsrättsliga regleringen av sparbanker och vissa andra frågor.

4 Rättslig reglering för sparbanker

Kreditinstitut i allmänhet

Kreditinstitut – dvs. företag som driver bankrörelse (banker) och företag som driver finansieringsrörelse (kreditmarknadsföretag) – tillämpar den allmänna näringsrättsliga regleringen i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Kreditinstitut är associationer. Bankrörelse kan drivas i aktiebolagsform (bankaktiebolag), föreningsform (medlemsbanker) eller stiftelseform (sparbanker) medan finansieringsrörelse kan drivas i aktiebolagsform (kreditmarknadsbolag) eller föreningsform (kreditmarknadsföreningar).

Bankaktiebolag och kreditmarknadsföretag tillämpar den allmänna associationsrättsliga regleringen för motsvarande företagsformer – aktiebolagslagen (2005:551) eller lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar (föreningslagen) – med de undantag som motiveras av bank- eller finansieringsrörelsen. De undantagen har samlats i lagen om bank- och finansieringsrörelse (10–12 kap.). I lagrådsremissen Ny associationsrätt för medlemsbanker föreslås att motsvarande ska gälla för medlemsbanker (ett nytt 10 a kap. i lagen om bank- och finansieringsrörelse).

Sparbanker tillämpar sparbankslagen.

Sparbankernas egenart

En sparbank kännetecknas av avsaknaden av enskilt vinstintresse, syftet att främja sparsamhet och anknytningen till det lokala eller regionala samhället, det s.k. verksamhetsområdet (1 kap. 1 § andra stycket sparbankslagen). En sparbank är i grunden närmast en stiftelse. Kännetecknande för en stiftelse i allmänhet är att den är en självägd förmögenhet. Det innebär att en stiftelse inte har medlemmar eller ägare och att det saknas ett organ som utövar den bestämmande makten. I stället förvaltas stiftelsen av en styrelse (vid egen förvaltning) eller en juridisk person (vid anknuten förvaltning). Förvaltningen sker i enlighet med föreskrifterna i stiftelseförordnandet och som huvudregel gäller att en ändring av stiftelseförordnandet förutsätter tillstånd av Kammarkollegiet. En stiftelse står under tillsyn av en länsstyrelse. Den associationsrättsliga regleringen för stiftelser i allmänhet finns i stiftelselagen (1994:1220).

Den avgörande skillnaden mellan en sparbank och en stiftelse i allmänhet är att en sparbank har samma organisation – stämma, styrelse, verkställande direktör och revisor – som ett aktiebolag (bankaktiebolag

eller kreditmarknadsbolag) eller en ekonomisk förening (medlemsbank eller kreditmarknadsförening).

Den avgörande skillnaden mellan en sparbank och ett aktiebolag i allmänhet eller en ekonomisk förening i allmänhet är att en sparbank inte har ägare eller medlemmar. Den bestämmande makten i en sparbank utövas av ett antal s.k. huvudmän, som representerar insättarna (den s.k. sparbanksstämman). För sparbanker – som inte har något enskilt vinstintresse – gäller dessutom särskilda regler om hur bankens egendom får användas.

Det innebär sammanfattningsvis att sparbanker är en associationsform som är svår att inordna i den allmänna associationsrättsliga regleringen av aktiebolag, ekonomiska föreningar och stiftelser.

Samtidigt överensstämmer den associationsrättsliga regleringen för sparbanker i stor utsträckning med den allmänna associationsrättsliga regleringen för medlemsbanker och kreditmarknadsföreningar, som i grunden överensstämmer med den allmänna associationsrättsliga regleringen för ekonomiska föreningar. I linje med det brukar sparbanker av hävd räknas till de företag som driver verksamhet på kooperativa grunder (se t.ex. SOU 1954:10 s. 86).

Behovet av ny associationsrätt för sparbanker

Sparbankslagen – som trädde i kraft den 1 juli 1987 – har inte löpande anpassats till ändringar i den allmänna associationsrättsliga regleringen för aktiebolag och ekonomiska föreningar och är av det skälet i viss utsträckning föråldrad. Det gäller t.ex. bestämmelserna om en sparbanks bildande, organisation och upplösning. Den valda lagstiftningstekniken, med en egen associationsrättslig lag för sparbanker, innebär dessutom att sådant lagstiftningsarbete försvåras. Slutligen bidrar lagstiftningstekniken till att den associationsrättsliga regleringen för kreditinstitut är splittrad och att regelmassan på det området är större än den behöver vara.

5 Ny associationsrätt för sparbanker

Promemorians förslag: Sparbankslagen ska upphävas och sparbanker ska i stället tillämpa föreningslagen med de undantag som motiveras av associationsformen och bankrörelsen. De undantagen ska tas in i ett nytt kapitel i lagen om bank- och finansieringsrörelse (10 b kap.).

I stället för föreningslagen ska sparbanker i huvudsak tillämpa särskilda bestämmelser om bildande av en sparbank, sparbanksstämma, användning av sparbankens egendom och ombildning till bankaktiebolag.

Skälen för promemorians förslag

Samordning med allmän associationsrätt

Det är viktigt att alla kreditinstitut – oavsett associationsform – kan tillämpa en modern och ändamålsenlig associationsrättslig reglering. Sedan slutet av 1990-talet har lagstiftningsarbetet varit inriktat på att kreditinstitut ska tillämpa den allmänna associationsrättsliga regleringen av motsvarande företagsformer med de undantag som motiveras av bank- eller finansieringsrörelsen, t.ex. rörelsens art och beskaffenhet, skyddet av den finansiella stabiliteten och konsumenter samt unionsrätten. De undantagen finns i lagen om bank- och finansieringsrörelse (10–12 kap.). I lagrådsremissen Ny associationsrätt för medlemsbanker föreslås att motsvarande ska gälla för medlemsbanker (ett nytt 10 a kap. i lagen om bank- och finansieringsrörelse).

Det innebär att den associationsrättsliga regleringen för alla kreditinstitut utom sparbanker kommer att vara samlad i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Sparbanker är i grunden närmast stiftelser men har i huvudsak samma organisation som aktiebolag och ekonomiska föreningar (se avsnitt 4). Det innebär att sparbanker också fortsatt bör behandlas som en särskild associationsform. I grunden överensstämmer emellertid den associationsrättsliga regleringen för sparbanker i stor utsträckning med det som gäller för medlemsbanker, dvs. ekonomiska föreningar som driver bankrörelse, och kreditmarknadsföreningar, dvs. ekonomiska föreningar som driver finansieringsrörelse. Det innebär att sparbanker bör kunna tillämpa föreningslagen med de undantag som motiveras av associationsformen och bankrörelsen. Lagtekniskt kan associationsrätten för sparbanker samlas i ett nytt kapitel i lagen om bank- och finansieringsrörelse (10 b kap.).

En samordning med den allmänna associationsrättsliga regleringen för ekonomiska föreningar har flera fördelar. En lagstruktur som innebär att samma eller likartade bestämmelser förs in i flera olika lagar leder till ett mer omfattande lagstiftningsarbete än nödvändigt och det problemet återkommer varje gång en lagändring aktualiseras. En samordning med allmänna associationsrättsliga bestämmelser medför att regelmassan på det associationsrättsliga området minskar och att det fortsatta lagstiftningsarbetet på området underlättas. Till det kommer att de lagändringar som har gjorts i sparbankslagen i viss utsträckning har varit speciallösningar vilket har bidragit till att lagen blivit osammanhängande och svårtillgänglig. Den språkliga modernisering som aktiebolagslagen och föreningslagen genomgått har heller inte fått genomslag i sparbankslagen. En lagstruktur som i viss utsträckning bygger på hänvisningar till allmänna associationsrättsliga bestämmelser har därför systematiska och redaktionella fördelar. Vidare underlättas utvecklingen av associationsrätten för sparbankerna genom att allmänna associationsrättsliga bestämmelser får genomslag för sparbanker. Samtidigt är det av vikt att ändringar som genomförs i allmänna associationsrättsliga bestämmelser och som inte är anpassade för sparbankerna fångas upp.

Sammanfattningsvis bör den associationsrättsliga regleringen för sparbanker samlas i ett nytt kapitel i lagen om bank- och finansieringsrörelse (10 b kap.) och sparbanker tillämpa föreningslagen med de undantag som

motiveras av associationsformen och bankrörelsen. Det innebär att sparbankslagen bör upphävas.

Hänvisningar och definitioner

En sparbank är inte en förening.

Som utgångspunkt bör därför det som sägs om medlemmar, stadgar och föreningsstämma i föreningslagen avse huvudmän, reglemente respektive sparbanksstämma. En ekonomisk förening ska registreras i föreningsregistret (2 kap. 2 § föreningslagen). En bank ska emellertid registreras i bankregistret. Det som sägs om föreningsregistret i föreningslagen bör därför avse bankregistret.

Förslaget att sparbankslagen ska upphöra att gälla innebär att hänvisningar till den lagen i andra lagar måste tas bort och i vissa fall behöver de ersättas med hänvisningar till 10 b kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse.

En sparbank har inte ägare eller medlemmar och dess egendom kan endast användas på vissa särskilt angivna sätt. Detta innebär att inte alla bestämmelser i föreningslagen kan gälla för en sparbank. Framför allt gäller detta bestämmelserna om medlemmar (4 och 5 kap.) samt om insatser och värdeöverföringar (10–15 kap.). Bestämmelserna i dessa kapitel bör därför inte tillämpas för sparbanker.

Den fortsatta framställningen

Den associationsrättsliga regleringen för kreditmarknadsföreningar, dvs. ekonomiska föreningar som driver finansieringsrörelse, finns i lagen om bank- och finansieringsrörelse (12 kap.) och innebär att kreditmarknadsföreningar tillämpar föreningslagen med de undantag som motiveras av finansieringsrörelsen. I lagrådsremissen Ny associationsrätt för medlemsbanker föreslås att det som gäller för kreditmarknadsföreningar – med de undantag som motiveras av bankrörelsen – ska gälla också för medlemsbanker, dvs. ekonomiska föreningar som driver bankrörelse (ett nytt 10 a kap. i lagen om bank- och finansieringsrörelse).

I denna promemoria föreslås att sparbanker ska tillämpa föreningslagen med de undantag som motiveras av associationsformen och bankrörelsen.

När det gäller undantag som behöver göras på grund av bankrörelsen, bör den associationsrättsliga regleringen för sparbanker överensstämma med den föreslagna nya regleringen för medlemsbanker.

I den följande framställningen behandlas – med utgångspunkt i kapitelindelningen i sparbankslagen – frågan om vilka undantag som behöver göras på grund av associationsformen.

Inledande bestämmelser (1 kap.)

Allmänna associationsrättsliga bestämmelser för sparbanker finns i 1 kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns motsvarande bestämmelser i 1 kap. föreningslagen. I grunden överensstämmer det som gäller för sparbanker med det som gäller för ekonomiska föreningar. Jämfört med sparbankslagen innehåller föreningslagen en mer fullständig reglering av allmänna associationsrättsliga frågor. En sparbank bör som utgångspunkt kunna tillämpa de grundläggande bestämmelserna för ekonomiska föreningar i föreningslagen.

En sparbank är emellertid en stiftelse. Det kommer till uttryck i definitionen av en sparbank, som innebär att "[e]n sparbank har till ändamål att, utan rätt för dess stiftare eller andra att få del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet (...) främst [inom] visst verksamhetsområde", dvs. ett visst geografiskt område (1 kap. 1 § sparbankslagen). Definitionen av en sparbank – som motiveras av skillnader mellan associationsformerna – bör föras över till det nya kapitlet i lagen om bank- och finansieringsrörelse. Med en sparbank bör avses ett företag som har till ändamål att främja sparsamhet genom att driva bankrörelse inom främst ett visst geografiskt område (verksamhetsområde).

Bestämmelserna om investeringar och en ekonomisk förenings syfte i föreningslagen (1 kap. 4–8 §§) kan inte tillämpas av en sparbank.

Bildande av sparbank (2 kap.)

Bestämmelser om hur en sparbank bildas och om reglemente finns i 2 kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns motsvarande bestämmelser i 2 och 3 kap. föreningslagen. Jämfört med sparbankslagen innehåller föreningslagen en mer fullständig reglering av bildandet av en förening. En sparbank bör som utgångspunkt kunna tillämpa de grundläggande bestämmelserna för ekonomiska föreningar i föreningslagen.

En sparbank bildas i etapper (s.k. succesivbildning). Förfarandet utgår från att en krets av stiftare träffar en överenskommelse om att bilda en sparbank. Stiftarna upprättar ett förslag till reglemente, som hålls tillgänglig för potentiella tecknare av bidrag till grundfonden. Under denna tid tecknas bidrag till grundfonden. När teckningstiden har löpt ut, hålls en konstituerande stämma vid vilken det definitiva beslutet om att bilda sparbanken fattas. En sparbank bör i stället kunna bildas genom att alla åtgärder för bildandet av banken vidtas på en gång (s.k. simultanbildning). En sparbank bör därför bildas genom att stiftarna antar reglemente för sparbanken, väljer styrelse och minst en revisor samt tecknar sig för och betalar bidrag till grundfonden.

En sparbank bildas i dag av minst 20 fysiska personer (stiftare). En sparbank bör dock kunna bildas av en eller flera fysiska eller juridiska personer.

Det ställs vissa kvalifikationskrav på stiftarna i en sparbank. Det innebär att en stiftare inte får vara under 18 år, försatt i konkurs eller föremål för förvaltarenskap. Kraven kan emellertid inte motiveras av associationsformen eller bankrörelsen.

En sparbank ska ha en grundfond (se avsnittet "Fonder och vinstdisposition m.m. (5 kap.)"). Den ska fullgöras i pengar och bestämmas med hänsyn till den planerade bankrörelsens omfattning och art. Teckning av bidrag till grundfonden ska ske på en teckningslista som innehåller reglementet. Bestämmelser om startkapital i en sparbank finns i lagen om bank- och finansieringsrörelse (3 kap. 6 §). Startkapitalet i en sparbank ska vid tidpunkten för beslut om tillstånd att driva bankrörelse motsvara minst en miljon euro. Av det skälet, och med beaktande av de stora kapitalkrav som ställs på kreditinstitut i det unionsrättsliga regelverket om kapitaltäckning, saknas tillräckliga skäl att ställa krav på grundfondens storlek. I övrigt bör

bestämmelserna om grundfonden föras över till det nya kapitlet i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

En sparbanks reglemente ska bl.a. innehålla uppgifter om bankens verksamhetsområde, grundfond och val av huvudmän. Dessa uppgifter motiveras av associationsformen och bör föras över till det nya kapitlet i lagen om bank- och finansieringsrörelse. Enligt förslaget ska en sparbank i fortsättningen ha 20 huvudmän (se avsnittet ”Sparbanksstämma (4 kap.)”). Det innebär att det saknas skäl att i reglementet ange antalet huvudmän.

Sparbankens ledning (3 kap.)

Bestämmelser om styrelse och verkställande direktör finns i 3 kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns motsvarande bestämmelser i 7 kap. föreningslagen. I grunden överensstämmer det som gäller för sparbanker med det som gäller för ekonomiska föreningar. Jämfört med sparbankslagen innehåller föreningslagen emellertid en mer fullständig reglering av ledningen. En sparbank bör som utgångspunkt kunna tillämpa de grundläggande bestämmelserna för ekonomiska föreningar i föreningslagen.

Eftersom en sparbank inte har medlemmar kan det inte ställas krav på att styrelseledamöterna ska vara medlemmar (7 kap. 7 § föreningslagen).

Den verkställande direktören utgör inte ett självständigt organ i en sparbank och har inte firmateckningsrätt i fråga om hans eller hennes uppgifter som verkställande direktör (3 kap. 4 och 14 §§ sparbankslagen, jfr 7 kap. 29 och 36 §§ föreningslagen). Den verkställande direktören bör kunna företräda sparbanken inom ramen för sin behörighet. Detta gäller enligt föreningslagen och behöver inte särregleras.

I en sparbank ska den verkställande direktören ingå i styrelsen (4 kap. 4 § sparbankslagen). Sparbankernas Riksförbund framför i skrivelsen att detta krav bör slopas. Föreningslagen innehåller inte något krav om att den verkställande direktören ska ingå i styrelsen och det saknas skäl att behålla denna särreglering för sparbanker. Föreningslagen innehåller dessutom bestämmelser om jäv för den verkställande direktören (se särskilt 7 kap. 34 §).

Sparbanksstämma (4 kap.)

Bestämmelser om sparbanksstämma finns i 4 kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns motsvarande bestämmelser i 6 kap. föreningslagen. I grunden överensstämmer det som gäller för sparbanker med det som gäller för ekonomiska föreningar. Jämfört med sparbankslagen innehåller föreningslagen emellertid en mer fullständig reglering av stämman. En sparbank bör som utgångspunkt kunna tillämpa de grundläggande bestämmelserna för ekonomiska föreningar i föreningslagen.

Till skillnad från en ekonomisk förening – som har medlemmar – består stämman i en sparbank av s.k. huvudmän, som representerar insättarna i banken. Bestämmelserna om huvudmän i sparbankslagen motiveras av associationsformen och bör därför som utgångspunkt föras till det nya kapitlet i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Sparbankernas Riksförbund framför i skrivelsen att huvudmannainstitutet behöver ses över. Riksförbundet anser t.ex. att antalet huvudmän i en sparbank ska vara 20.

Genom sitt verksamhetsområde och sin formella uppbyggnad har en sparbank en stark lokal eller regional anknytning. Som norm har sedan gammalt gällt att en sparbanks inlåning i första hand bör användas till att täcka kreditbehovet i verksamhetsområdet, dvs. det geografiska område från vilket inlåningen förutsätts komma. Det innebär att en sparbank har en stark koppling till den bygd, i vilken verksamheten drivs. I själva verket är det en vedertagen målsättning att en sparbank ska tjäna intressena i den ort i vilken verksamheten drivs och samhörigheten mellan sparbank och bygd kommer till uttryck på olika sätt i sparbankslagen.

Antalet huvudmän i en sparbank ska i dag vara minst 20. Antalet huvudmän i en sparbank bestäms i reglementet och beslut om ändring av reglementet fattas av sparbanksstämman. En huvudman utses för fyra år. Om en huvudman avgår i förtid, ska en ny huvudman utses för den återstående mandattiden (2 kap. 5 § samt 4 kap. 1, 4 och 15 §§ sparbankslagen).

Avsikten med minimivån för antalet huvudmän och den begränsade mandattiden för huvudmännen är att underlätta för successiv förnyelse av huvudmannakåren. Den nuvarande ordningen har emellertid lett till att huvudmännen i vissa sparbanker har växt till ett stort antal med nedsatt effektivitet som följd. En nära till hands liggande lösning är att föreskriva ett fast antal huvudmän i en sparbank, lämpligen samma antal som det minsta antalet huvudmän i dag, dvs. 20 huvudmän. Enligt sparbankslagen krävs dessutom att antalet närvarande huvudmän vid en sparbanksstämma överstiger hälften av hela antalet huvudmän för att stämman ska vara beslutsför (4 kap. 14 § första stycket). Det saknas skäl att behålla denna särreglering för sparbanker.

Sparbankernas Riksförbund väcker dessutom frågan om huvudmännens rätt till ersättning för deltagande i sparbanksstämman ska utvidgas i förhållande till i dag.

Sparbanksstämman (huvudmännen) är det beslutande organet i en sparbank. Till skillnad från bolagsstämman i ett aktiebolag (ägarna) eller föreningsstämman i en ekonomisk förening (medlemmarna), har en huvudman i en sparbank rätt till ersättning vid deltagande i sparbanksstämman (4 kap. 19 § sparbankslagen). Det handlar om ersättning för förlorad arbetsinkomst, skäligt arvode samt resekostnader och traktement.

Det har inte framkommit tillräckliga skäl att utvidga huvudmännens rätt till ersättning. Det ska i det avseendet framhållas att det är styrelsen och den verkställande direktören – inte huvudmännen – som utgör ledningen i en sparbank.

En sparbanksstämma ska enligt sparbankslagen (4 kap. 5 §) hållas inom sparbankens verksamhetsområde. Enligt föreningslagen ska stämman i stället hållas på den ort där styrelsen har sitt säte, vilket är den mest naturliga orten för stämman även för sparbanker (jfr prop. 1986/87:12, band 3, s. 41 och 6 kap. 14 § föreningslagen). Enligt föreningslagen får det vidare (i stadgarna) bestämmas att stämman ska hållas på en annan ort inom föreningens geografiska verksamhetsområde som styrelsen bestämmer. Det saknas därför skäl att behålla särregleringen för sparbanker om ort för stämman.

Revision (4 a kap.)

Bestämmelser om revision och särskild granskning finns i 4 a kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns motsvarande bestämmelser i 8 och 9 kap. föreningslagen. I grunden överensstämmer det som gäller för sparbanker med det som gäller för ekonomiska föreningar. Jämfört med sparbankslagen innehåller föreningslagen emellertid en mer fullständig reglering av revision och särskild granskning. En sparbank bör som utgångspunkt kunna tillämpa de grundläggande bestämmelserna för ekonomiska föreningar i föreningslagen.

Enligt sparbankslagen får en huvudman i en sparbank inte vara auktoriserad revisor i samma sparbank eller i någon annan sparbank. Eftersom revisorerna har att bl.a. granska beslut som stämman fattar har det ansetts viktigt att åtminstone en av revisorerna är självständig i förhållande till såväl styrelsen som stämman. Denna särreglering kan anses motiverad av associationsformen och bör därför föras över till det nya kapitlet i lagen om bank- och finansieringsrörelse. Det får dock i dag anses sakna skäl att begränsa denna regel till auktoriserade revisorer (jfr 21 och 21 a §§ revisorslagen [2001:883]). En huvudman bör inte heller få vara godkänd revisor i en sparbank.

Allmän granskning (4 b kap.)

Bestämmelser om allmän granskning finns i 4 b kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns inga motsvarande bestämmelser i föreningslagen.

Den allmänna granskningen i en sparbank, dvs. den fortlöpande granskningen av bankrörelsen vid sidan av den som sker vid revision eller särskild granskning, vilar på frivillighet och är framför allt inriktad på huvudmännens behov av granskning av bankrörelsen. Bestämmelserna kan inte motiveras av associationsformen. I avsaknad av lagreglering står det dessutom en sparbank fritt att utse en eller flera lekmannarevisorer i syfte att utföra en allmän granskning av bankrörelsen, om det har stöd i reglementet. Det innebär att de nu aktuella bestämmelserna inte behöver föras över till lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Fonder och vinstdisposition m.m. (5 kap.)

En sparbanks eget kapital består av bundet eget kapital (obligatorisk grundfond och frivillig garantifond) och fritt eget kapital. Fritt eget kapital, som inte behövs för att återställa dessa fonder, ska överföras till en (obligatorisk) reservfond (bundet eget kapital) eller skänkas bort till allmännyttiga eller därmed jämförliga ändamål. Det finns även begränsningar i möjligheterna att återbetala grundfonden och garantifonden samt ränta på dessa fonder. Bestämmelserna finns i 5 kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns bestämmelser om värdeöverföringar i 12–15 kap. föreningslagen.

Bestämmelserna i sparbankslagen saknar motsvarighet i föreningslagen och bör föras över till det nya kapitlet i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Likvidation och upplösning (6 kap.)

Bestämmelser om likvidation finns i 6 kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns motsvarande bestämmelser i 17 och 18 kap. föreningslagen. I grunden överensstämmer det som gäller för sparbanker med det som gäller för ekonomiska föreningar. Jämfört med sparbankslagen innehåller föreningslagen emellertid en mer fullständig reglering av likvidation och upplösning. En sparbank bör som utgångspunkt kunna tillämpa de grundläggande bestämmelserna för ekonomiska föreningar i föreningslagen.

Sparbanksstämman består av huvudmän. Om mandattiden för en huvudman upphör efter ett beslut om likvidation förlängs mandattiden automatiskt till dess att likvidationen avslutas (6 kap. 6 § sparbankslagen). Bestämmelsen kan motiveras av associationsformen och bör därför föras över till det nya kapitlet i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

För en sparbank finns det vissa bestämmelser för skifte och användning av överskott efter likvidation (6 kap. 12, 15 och 18 §§ sparbankslagen). Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med de som behandlas i avsnittet ”Fonder och vinstdisposition m.m. (5 kap.)” och motiveras av associationsformen. De bör därför föras över till det nya kapitlet i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Fusion och inlösen av aktier i dotterbolag (7 kap.)

Bestämmelser om fusion finns i 7 kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns motsvarande bestämmelser i 16 kap. föreningslagen. I grunden överensstämmer det som gäller för sparbanker med det som gäller för ekonomiska föreningar. Jämfört med sparbankslagen innehåller föreningslagen en mer fullständig reglering av fusion. En sparbank bör som utgångspunkt kunna tillämpa de grundläggande bestämmelserna för ekonomiska föreningar i föreningslagen.

Bestämmelserna om fusion i sparbankslagen kan, förutom fusion med helägt dotteraktiebolag, endast tillämpas på fusion mellan sparbanker och möjliggör inte en fusion mellan en sparbank och annan typ av association. Det finns inte skäl att frånga den nuvarande ordningen.

Föreningslagen innehåller bestämmelser om gränsöverskridande fusioner medan sådana regler saknas i sparbankslagen. Det saknas skäl att frånga den nuvarande ordningen (jfr prop. 2008/09:180 s. 59 f.).

Enligt föreningslagen innebär en fusion att medlemmarna i den eller de överlåtande föreningarna blir medlemmar i den övertagande föreningen (16 kap. 25 §). En tillämpning av den bestämmelsen för sparbanker skulle innebära att huvudmännen i den eller de överlåtande sparbankerna blir huvudmän i den övertagande sparbanken. Ovan föreslås att en sparbank ska ha 20 huvudmän (se avsnittet ”Sparbanksstämma (4 kap.)”). Det medför att huvudmännen i den övertagande sparbanken inte kan utökas med huvudmän från den eller de överlåtande sparbankerna. En förändring av huvudmannakåren i den övertagande sparbanken får i stället ske när huvudmän i den banken ska väljas nästa gång.

Enligt sparbankslagen kan sparbanker förenas genom att bilda en ny sparbank, dvs. en s.k. fusion genom kombination. Fusionsavtalet ska godkännas av sparbanksstämmorna i de överlåtande sparbankerna. Om stämmorna godkänner avtalet ska de genast se till att huvudmän, styrelse

och revisorer utses i den nya sparbanken (7 kap. 2 § sparbankslagen). Enligt föreningslagen ska i stället fusionsplanen innehålla uppgifter om bl.a. styrelseledamöterna och revisorerna för den övertagande föreningen. För sparbanker behöver det också fortsättningsvis utses huvudmän i den nya sparbanken. Det görs lämpligen genom att även namnen på huvudmännen i den övertagande sparbanken anges i fusionsplanen. Att uppgift om huvudmännen tas in i planen får till följd att något särskilt huvudmannaval inte behöver hållas. Blir planen gällande, kommer de personer som har angetts i planen att grunda sin behörighet direkt på planen och dess godkännande (jfr prop. 2007/08:15 s. 129 och prop. 2004/05:85 s. 836).

Ombildning till bankaktiebolag (8 kap.)

Bestämmelser om ombildning till bankaktiebolag finns i 8 kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns inga motsvarande bestämmelser i föreningslagen.

Bestämmelserna i sparbankslagen syftar till att underlätta för struktur- och omvandling i sparbanksrörelsen, framför allt för att utvidga bankrörelsen genom att använda de verktyg för anskaffning av eget kapital som aktiebolagsformen tillhandahåller. Bestämmelserna bör därför som utgångspunkt föras över till det nya kapitlet i lagen om bank- och finansieringsrörelse. En ombildning av en sparbank till ett bankaktiebolag innebär att sparbanken upplöses utan likvidation och innehåller i det mest omfattande fallet följande moment: Sparbanken överlåter sin rörelse till ett nybildat bankaktiebolag. Som ersättning får sparbanken aktier i bankaktiebolaget. Sparbanken överlämnar utan ersättning aktierna till en nybildad sparbanksstiftelse. Finansinspektionen meddelar tillstånd till ombildning av sparbanken till bankaktiebolag och godkänner stiftelseförordnandet för sparbanksstiftelsen samt meddelar tillstånd att driva bankrörelse för aktiebolaget.

En sparbanksstiftelse tillämpar stiftelselagen. Vid sidan av den lagen gäller att en sparbanksstiftelse ska bildas av en eller flera sparbanker med ändamålet att främja sparsamhet i Sverige (8 kap. 1 § sparbankslagen). En sparbanksstiftelse får organiseras som en sparbank, med huvudmän som väljs på samma sätt som i en sparbank. Att aktierna i bankaktiebolaget ska överlåtas till en stiftelse är en följd av att sparbanken saknar ägare eller medlemmar. Av det skälet – och med beaktande av att det står en sparbanksstiftelse fritt att, helt eller delvis och på kort eller lång sikt, överlåta aktierna i bankaktiebolaget till utomstående, om det står i överensstämmelse med stiftelseförordnandet – saknas skäl att ställa krav på sparbanksstiftelsen som går utöver de krav som följer av stiftelselagen.

Ett beslut om ombildning fattas av sparbanksstämman. För ett sådant beslut gäller samma krav på röstmajoritet och hur handlingar inför beslutet ska tillhandahållas som vid ett beslut om fusion (8 kap. 2 och 3 §§ sparbankslagen). Motsvarande ordning bör gälla även fortsättningsvis. Det innebär att bestämmelserna om röstmajoritet vid fusion och om tillhandahållande av handlingar inför sådant beslut i föreningslagen också ska gälla vid ombildning till bankaktiebolag.

Enligt sparbankslagen förutsätter verkställande av en ombildning att Finansinspektionen har lämnat tillstånd till det. Sparbankernas Riksförbund tar i skrivelsen upp frågor om bl.a. omfattningen av denna prövning.

Skillnaderna mellan associationsformerna – bankaktiebolag och sparbank – kommer till uttryck på t.ex. det sättet att det för tillstånd att driva bankrörelse ställs olika krav på startkapital i en sparbank, en miljon euro, och i ett bankaktiebolag, fem miljoner euro (3 kap. 5–7 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse). Redan vid sådant förhållande är det rimligt att ett byte av associationsform förutsätter att det nybildade aktiebolag till vilket bankrörelsen ska överlåtas uppfyller kraven i lagen om bank- och finansieringsrörelse (3 kap. 2 §). Det framstår samtidigt som rimligt att Finansinspektionen vid tillståndsprövningen av det nybildade aktiebolaget beaktar den omständigheten att den sparbank, från vilken ombildning ska ske, redan uppfyller kraven i lagen om bank- och finansieringsrörelse. Hur detta närmare ska beaktas ankommer lämpligen på Finansinspektionen att bestämma.

Skadestånd m.m. (9 kap.)

Bestämmelser om skadestånd finns i 9 kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns motsvarande bestämmelser i 21 kap. föreningslagen. I grunden överensstämmer det som gäller för sparbanker med det som gäller för ekonomiska föreningar. Jämfört med sparbankslagen innehåller föreningslagen en mer fullständig reglering av skadestånd. En sparbank bör som utgångspunkt kunna tillämpa de grundläggande bestämmelserna för ekonomiska föreningar i föreningslagen. Till skillnad från en ekonomisk förening har en sparbank stiftare och huvudmän, som verkar under skadeståndsansvar (9 kap. 1 § sparbankslagen). Vissa tidsfrister för talan mot stiftare och huvudmän gäller (9 kap. 9 § sparbankslagen). Bestämmelserna bör föras över till det nya kapitlet i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Sparbankens företagsnamn (10 kap.)

Bestämmelser om företagsnamn finns i 10 kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns motsvarande bestämmelser i 20 kap. föreningslagen. I grunden överensstämmer det som gäller för sparbanker med det som gäller för ekonomiska föreningar. Jämfört med sparbankslagen innehåller föreningslagen en mer fullständig reglering av företagsnamn. En sparbank bör som utgångspunkt kunna tillämpa de grundläggande bestämmelserna för ekonomiska föreningar i föreningslagen. Till skillnad från en ekonomisk förening ska emellertid en sparbanks företagsnamn innehålla ordet sparbank (10 kap. 1 § första stycket sparbankslagen). Bestämmelsen bör föras över till det nya kapitlet i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Registrering m.m. (11 kap.)

Bestämmelser om registrering (i bankregistret) finns i 11 kap. sparbankslagen. För ekonomiska föreningar finns motsvarande bestämmelser i 19 kap. föreningslagen. I grunden överensstämmer det som gäller för sparbanker med det som gäller för ekonomiska föreningar. Jämfört med sparbankslagen innehåller föreningslagen en mer fullständig reglering av

registrering (i föreningsregistret). En sparbank bör kunna tillämpa de grundläggande bestämmelserna för ekonomiska föreningar i föreningslagen.

6 Föräldrade författningar om tillverkning av minnes- och jubileumsmynt

Promemorians förslag: Föräldrade författningar om tillverkning av minnes- och jubileumsmynt ska upphävas.

Skälen för promemorians förslag

Författningar om tillverkning av mynt

Sedan den 1 juli 1986 är det Sveriges riksbank (Riksbanken) som ger ut mynt i Sverige, inbegripet s.k. minnes- och jubileumsmynt (minnesmynt). Mynt får ges ut med valörerna en krona, två kronor, fem kronor och tio kronor. Minnesmynt får dessutom ges ut med andra valörer.

Bestämmelserna om mynt finns i 5 kap. lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (riksbankslagen), som trädde i kraft den 1 januari 1989. De bestämmelserna i riksbankslagen ersatte lagen (1970:1028) om rikets mynt, som trädde i kraft den 1 januari 1972.

Under perioden den 1 juli 1986 t.o.m. den 31 december 1988 skulle föreskrifter om tillverkning av minnesmynt meddelas på lagnivå (dåvarande 4 § i 1970 års myntlag i dess lydelse enligt SFS 1986:90). Sådana föreskrifter finns i lagen (1987:240) om minnesmynt på ettusen och etthundra kronor.

Fram till den 30 juni 1986 var det regeringen (konungen) – genom dåvarande Myntverket, en central förvaltningsmyndighet för myntväsendet – som gav ut mynt i Sverige och föreskrifter om tillverkning av mynt meddelades på förordningsnivå (dåvarande 1 § första meningen och 4 § i 1970 års myntlag, dåvarande kungörelsen [1971:105] om metallinnehåll och storlek beträffande rikets mynt och dåvarande förordningen [1984:334] om prägel på rikets mynt).

Också föreskrifter om tillverkning av minnesmynt meddelades på förordningsnivå. Sådana föreskrifter finns i

- kungörelsen (1972:421) om prägling av jubileumsmynt på tio kronor,
- förordningen (1975:827) om minnesmynt på femtio kronor,
- förordningen (1976:414) om minnesmynt på femtio kronor,
- förordningen (1980:133) om minnesmynt på tvåhundra kronor,
- förordningen (1983:138) om minnesmynt på tvåhundra kronor,
- förordningen (1983:408) om minnesmynt på etthundra kronor,
- förordningen (1984:95) om minnesmynt på etthundra kronor,
- förordningen (1985:161) om minnesmynt på etthundra kronor,
- förordningen (1985:705) om minnesmynt på etthundra kronor, och
- förordningen (1985:706) om minnesmynt på etthundra kronor.

Också före den 1 januari 1972 meddelades föreskrifter om tillverkning av minnesmynt på förordningsnivå (se dåvarande 79 § 2 mom. i 1809 års regeringsform och 11 § lagen [1873:31] om rikets mynt).

Sådana föreskrifter finns i

- kungörelsen (1921:628) angående prägel å minnesmynt å två kronor,
- kungörelsen (1932:452) angående prägel å minnesmynt å två kronor,
- kungörelsen (1935:119) angående prägel å minnesmynt å fem kronor,
- kungörelsen (1952:623) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor,
- kungörelsen (1959:123) angående prägel på jubileumsmynt å fem kronor,
- kungörelsen (1962:216) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor, och
- kungörelsen (1965:470) om jubileumsmynt till etthundraårsminnet av representationsreformen år 1866.

En grundförfattning gäller till dess att den har upphävts, om inte tillämpningsområdet uttryckligen har begränsats i tiden. För att regeringen ska kunna upphäva en förordning som har meddelats med stöd av ett bemyndigande i lag krävs att regeringen har kvar bemyndigandet (se Gröna boken – Riktlinjer för författningsskrivning, Ds 2014:1, s. 107–109).

Lagliga betalningsmedel

Mynt som ges ut av Riksbanken är lagliga betalningsmedel i Sverige (5 kap. 1 § andra stycket riksbankslagen). Att mynt har rättslig status som lagliga betalningsmedel innebär som huvudregel att enskilda med befriande verkan kan göra sina betalningar i mynt. Från huvudregeln får göras undantag i författning eller i civilrättsliga förhållanden eller offentligt rättsliga förhållanden av civilrättslig karaktär (se t.ex. HFD 2015 ref. 49).

Enligt 1970 års myntlag gällde att mynt som ges ut av regeringen (konungen) är lagliga betalningsmedel (1 § andra meningen). Motsvarande gällde enligt 1873 års myntlag (12 §).

Genom 1970 års myntlag – som trädde i kraft den 1 januari 1972 – upphävdes 1873 års myntlag. Enligt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till 1970 års myntlag gällde att "[a]ndra med stöd av [1873 års myntlag] präglade mynt [än ettöresmynt, tvåöresmynt och femöresmynt som präglats med stöd av 1873 års myntlag] alltså [är] lagligt betalningsmedel" (punkt 6). När rätten att ge ut mynt överfördes från regeringen till Riksbanken den 1 juli 1986 (SFS 1986:90) föreskrevs inga övergångsbestämmelser i fråga om mynt som getts ut av regeringen. Att mynt som getts ut av regeringen också fortsättningsvis skulle vara lagliga betalningsmedel förutsattes också i förarbetena till den nya ordningen (se prop. 1985/86:94 avsnitt 2.2).

Genom riksbankslagen – som trädde i kraft den 1 januari 1989 – upphävdes 1970 års myntlag. Enligt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till riksbankslagen gäller "punkterna 3–6 [i 1970 års myntlag] fortfarande" (punkt 6). Med utgångspunkt i att mynt som har getts ut av regeringen fortfarande är lagliga betalningsmedel, oavsett om det skett med stöd av 1873 eller 1970 års myntlag, kan ikraftträdande- och

övergångsbestämmelserna till riksbankslagen inte ges den innebörden att vissa av dessa mynt – mynt som getts ut med stöd av 1970 års myntlag – inte längre skulle vara lagligt betalningsmedel (se t.ex. lagen [2004:863] om äldre femtioöresmynts upphörande som lagligt betalningsmedel och lagen [2014:1031] om vissa mynts upphörande som lagliga betalningsmedel; jfr också prop. 1986/87:143 s. 65 och 86 f.).

Det innebär sammanfattningsvis att de minnesmynt som har tillverkats med stöd av de 18 författningarna om tillverkning av minnesmynt är lagliga betalningsmedel.

Sammanfattning

De 18 författningarna om tillverkning av minnemynt innehåller föreskrifter om att olika slag av mynt ska tillverkas i syfte att uppmärksamma vissa företeelser, t.ex. för att fira 350-årsminnet av grundandet av kolonien Nya Sverige Delaware (se lagen om minnesmynt på ettusen och etthundra kronor).

Författningarna har spelat ut sin roll och är föråldrade. Eftersom tillämpningsområdet för författningarna inte uttryckligen har begränsats i tiden, gäller de emellertid till dess att de har upphävts. Det innebär att författningarna bör upphävas.

Alla författningar utom en har meddelats på förordningsnivå men regeringen har inte kvar något bemyndigande att meddela föreskrifter om minnesmynt. Samtliga författningar bör därför upphävas genom lag.

Frågan om dessa mynt är lagliga betalningsmedel regleras inte i dessa författningar. Det innebär att ett upphävande av de aktuella författningarna inte påverkar bedömningen av om mynten utgör lagliga betalningsmedel eller inte.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Äldre bestämmelser ska dock fortsätta att gälla i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår respektive beskattningsår som avslutas närmast efter detta datum.

Antalet huvudmän i en sparbank ska få vara fler än 20 fram till den 31 december 2024.

Skälen för promemorians förslag: Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 januari 2021.

Förslaget innebär att sparbankslagen ska upphävas och sparbanker ska tillämpa en ny associationsrättslig reglering. Sparbankerna bör av det skälet få viss tid på sig för att anpassa sig till den nya ordningen. Äldre bestämmelser bör därför fortsätta att gälla i fråga om sparbanker som är

registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår eller, vid beskattningen, det beskattningsår, som avslutas närmast efter detta datum.

Mandattiden för en huvudman är fyra år. För att antalet huvudmän i en sparbank ska kunna minskas till 20 utan att ett förordnande behöver upphöra i förtid, bör kravet på att antalet huvudmän i en sparbank ska vara 20 uppfyllas senast den 1 januari 2025. Med förslaget undviks också att det under en övergångsperiod blir en ojämn fördelning mellan huvudmän som har utsetts på olika grunder.

8 Konsekvensanalys

Promemorians bedömning: Förslaget innebär att sparbankerna kan tillämpa en modern och ändamålsenlig associationsrättslig reglering.

Den nya associationsrättsliga regleringen för sparbanker har inga offentligfinansiella eller samhällsekonomiska effekter. Inte heller medför förslagen ökade kostnader för sparbanker, Bolagsverket eller domstolar. De ökade kostnaderna för Finansinspektionen ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Skälen för promemorians bedömning

Offentligfinansiella och samhällsekonomiska effekter

Den nya associationsrättsliga regleringen för sparbanker har inga offentligfinansiella eller samhällsekonomiska effekter.

Effekter för sparbanker

Den första sparbanken bildades 1820. Under 1800-talet ökade antalet sparbanker kraftigt och som flest fanns det ett 500-tal sparbanker i Sverige (i slutet av 1920-talet). I mitten av 1950-talet fanns det fortfarande ett 450-tal sparbanker i riket men strukturomvandlingen under 1960-talet i form av ökad inflyttning till storstäder och ökad konkurrens i näringslivet ledde till att flera sparbanker gick samman (genom fusion) och i början av 1990-talet hade antalet sparbanker minskat till ett 100-tal. I syfte att öka utrymmet för fortsatt anpassning till strukturomvandlingen i samhället infördes den 1 juli 1991 en möjlighet för sparbanker att ombildas till bankaktiebolag utan upplösning genom likvidation.

I dag finns ett 45-tal sparbanker i Sverige. En majoritet av sparbankerna har sitt säte i Götaland.

En sparbank är en bank som tillämpar sparbankslagen. Vid sidan av sparbankerna finns ett tio-tal bankaktiebolag som har ombildats från sparbanker och som får använda ordet sparbank i sitt företagsnamn, inbegripet en av Sveriges tolv största banker (Sparbanken Skåne AB). De – som (helt eller delvis) ägs av sparbanksstiftelser – tillämpar aktiebolagslagen med de undantag som motiveras av bankrörelsen.

Alla sparbanker utom en (Sparbanken Syd) är medlemmar i branschorganisationen Sparbankernas Riksförbund. Också det tio-tal bankaktiebolag som har ombildats från sparbanker och som får använda ordet sparbank i sitt företagsnamn är medlemmar i Sparbankernas Riksförbund.

Medlemmarna i Sparbankernas Riksförbund äger ca 10 procent av aktierna i en av Sveriges tre största banker (Swedbank AB) och har ingått ett samarbetsavtal med den banken. Också Swedbank AB har sin grund i sparbanksrörelsen (och i föreningsbanksrörelsen).

Den nya associationsrättsliga regleringen för sparbanker innebär att dessa företag kan tillämpa en modern och ändamålsenlig associationsrättslig reglering. Ändringarna i den associationsrättsliga regleringen påverkar inte förutsättningarna för hur bankrörelsen ska bedrivas enligt den näringsrättsliga regleringen, exempelvis penningtvätsregelverket.

Den nya associationsrättsliga regleringen för sparbanker medför inga ökade kostnader i form av administration eller finansiering för sparbanker i förhållande till i dag och påverkar inte heller konkurrensen mellan företagen på finansmarknaden eller kreditgivningen till kunder (privatpersoner och företag).

Effekter för myndigheter och domstolar

Den nya associationsrättsliga regleringen för sparbanker medför inga merkostnader för Bolagsverket eller domstolarna.

Förslagen innebär att Finansinspektionen behöver ändra sina föreskrifter i viss utsträckning. Det är en del av Finansinspektionens ansvar för regelgivningen på finansmarknadsområdet och ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Alternativa lösningar

Med utgångspunkt i att sparbankslagen ska upphävas finns inget utrymme för alternativa lösningar.

Speciella informationsinsatser

Den nya associationsrättsliga regleringen för sparbanker berör ett 45-tal sparbanker och medför av det skälet inget behov av speciella informationsinsatser.

Överensstämmelse med unionsrätten

Den nya associationsrättsliga regleringen för sparbanker står i överensstämmelse med unionsrätten.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om upphävande av sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs att sparbankslagen (1987:619) ska upphöra att gälla.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

Genom lagen upphävs sparbankslagen. Den nya associationsrättsliga regleringen för sparbanker innebär att en sparbank ska tillämpa föreningslagen med de undantag som motiveras av associationsformen och bankrörelsen. Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för sparbanker införs i ett nytt kapitel i lagen om bank- och finansieringsrörelse (10 b kap).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *punkt 1* regleras när lagen träder i kraft.

I *punkt 2* anges den övergångsreglering som gäller i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020. Dessa banker fortsätter att tillämpa sparbankslagen avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

9.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

23 § Om en näringsverksamhet går över från en arbetsgivare till en annan och det då avtalas att ansvaret för en pensionsutfästelse ska flyttas över på efterträdaren, ska samtycke till överflyttningen inhämtas från innehavaren av pensionsfordran. Tillsynsmyndigheten får medge att samtycke inte behöver inhämtas, om efterträdaren kan anses god för pensionsutfästelsen. Något samtycke behövs inte vid ombildning enligt *10 b kap. 24–29 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse*.

Om det i lag eller någon annan författning har meddelats särskilda bestämmelser om tillvaratagande av en borgenärs rätt vid fusion, gäller dessa i stället för första stycket. En innehavare av en pensionsfordran behöver dock inte underrättas eller kallas enligt 23 kap. 19, 22 och 32 §§ samt 24 kap. 21 och 24 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller enligt 16 kap. 17 och 21 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, om tillsynsmyndigheten medger det. Detsamma gäller i ett ärende om vinstutdelning enligt 20 kap. 30 §, minskning av aktiekapitalet enligt 20 kap. 23 § eller minskning av reservfonden enligt 20 kap. 35 § 3 aktiebolagslagen och i ett ärende om minskning av reservfonden enligt 15 kap. 1 § 2 lagen om ekonomiska föreningar.

Har ansvaret för en pensionsutfästelse överflyttats, anses utfästelsen ha samma rättsverkningar som om arbetstagaren varit anställd hos efterträdaren från dagen för anställningen hos företrädaren. Efter överflyttningen är företrädaren fri från ansvar för utfästelsen.

I paragrafen finns bestämmelser om upphörande av näringsverksamhet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen i *första stycket* ersätts med en hänvisning till 10 b kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse och är en följd av att sparbankslagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanksregisterade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *punkt 1* regleras när lagen träder i kraft.

I *punkt 2* anges den övergångsreglering som gäller i fråga om sparbanksregisterade, se författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen om upphävande av sparbankslagen.

9.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda

2 § Med företag avses i denna lag aktiebolag, bank, hypoteksinstitut, försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag och ekonomisk förening samt europakooperativ för vilket lagen gäller enligt 1 b §.

Med koncern avses i denna lag svenska juridiska personer som enligt 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller 1 kap. 10–14 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra, eller företag som enligt 13–16 §§ lagen (2011:427) om europeiska företagsråd utövar ett bestämmande inflytande över ett annat företag och de företag över vilka detta inflytande utövas.

I paragrafen finns inledande bestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen i *andra stycket* tas bort och är en följd av att den lagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

13 § En av arbetstagarrepresentanterna får närvara och delta i överläggningarna när ett ärende, som senare ska avgöras av styrelsen, förbereds av särskilt utsedda styrelseledamöter eller befattningshavare i företaget.

Om *en bank* har inrättat en regionstyrelse eller motsvarande organ i en region, har de anställda inom regionen rätt att bestämma att en representant för dem och en suppleant ska ha motsvarande rätt som avses i första stycket.

Om arbetstagarorganisationerna inte enas om annat, utses den representant som avses i första–tredje styckena av den organisation som företräder det största antalet kollektivavtalsbundna arbetstagare vid företaget eller i fråga om moderföretag, inom koncernen.

I paragrafen finns bestämmelser om arbetstagarrepresentanternas arbete m.m. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringarna i paragrafen innebär att hittillsvarande andra stycket tas bort och att sparbanker i stället omfattas av nya andra stycket (hittillsvarande tredje stycket). Ändringarna är en följd av att sparbankslagen upphör att gälla och någon ändring i sak är inte avsedd. En sparbank får, i likhet med ett bankaktiebolag och en medlemsbank, också fortsättningsvis inrätta regionstyrelser för visst geografiskt område och om så sker ska representanter för de anställda ha samma rätt som hittills att delta i regionstyrelsens arbete.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *punkt 1* regleras när lagen träder i kraft.

I *punkt 2* anges den övergångsreglering som gäller i fråga om sparbanker, se författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen om upphävande av sparbankslagen.

9.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

4 kap.

4 § Utgifter för bildande av garantifond enligt 10 b kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse får inte tas upp som tillgång.

I paragrafen finns bestämmelser om utgifter för bildande av garantifond i sparbank. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen ersätts med en hänvisning till 10 b kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse och är en följd av att sparbankslagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *punkt 1* regleras när lagen träder i kraft.

I *punkt 2* anges den övergångsreglering som gäller i fråga om sparbanker, se författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen om upphävande av sparbankslagen.

9.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

16 § Ett institut som omfattas av garantin ska lämna de uppgifter till garantimyndigheten som den behöver för att fastställa institutets avgift. De uppgifter som myndigheten behöver för att fastställa ett instituts avgift ska ha granskats av en revisor som utsetts av institutet i enlighet med 9 kap. 8 § aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 8 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

Institutet ska också utan dröjsmål lämna garantimyndigheten de uppgifter den behöver om insättare och deras insättningar samt de uppgifter den i övrigt behöver för sin verksamhet.

Garantimyndigheten får, när den anser att det är nödvändigt, genomföra en undersökning hos institutet.

I paragrafen finns bestämmelser om uppgiftsskyldighet. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen i *första stycket* tas bort och är en följd av att den lagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *punkt 1* regleras när lagen träder i kraft.

I *punkt 2* anges den övergångsreglering som gäller i fråga om sparbanker, se författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen om upphävande av sparbankslagen.

9.6 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

23 kap.

14 § Överlåtaren och förvärvaren ska vara en fysisk person eller ett företag.

En svensk stiftelse eller en svensk ideell förening får inte vara förvärvare. En svensk stiftelse får dock vid ombildning av sparbank till bankaktiebolag enligt 10 b kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse förvärva aktier från sparbanken. Vidare får en svensk ideell förening som inte omfattas av bestämmelserna om undantag från skattskyldighet i 7 kap. förvärva en tillgång från en annan ideell förening.

Ett livförsäkringsföretag får vara förvärvare bara i fråga om tillgångar som ingår i sådan verksamhet som enligt 39 kap. 4 § ska beskattas enligt reglerna för skadeförsäkringsföretag.

I paragrafen finns bestämmelser om villkor för en underprisöverlåtelse. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen i *andra stycket* ersätts med en hänvisning till 10 b kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse och är en följd av att sparbankslagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

30 kap.

14 § Om näringsverksamheten i en juridisk person tas över av en annan juridisk person, får också periodiseringsfonderna tas över vid ombildningar enligt *10 b kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse* och vid överlåtelse av ett ömsesidigt livförsäkringsföretags eller ett ömsesidigt tjänstepensionsbolags hela försäkringsbestånd till ett försäkringsaktie- eller tjänstepensionsaktiebolag som bildats för ändamålet.

Vid en sådan ombildning av ekonomisk förening till aktiebolag som avses i **42 kap. 20 §**, får aktiebolaget ta över den ekonomiska föreningens periodiseringsfonder.

Bestämmelser om att periodiseringsfonder får tas över finns för kvalificerade fusioner och fissioner i **37 kap. 18 §**, för verksamhetsavyttringar i **38 kap. 15 §** och för partiella fissioner i **38 a kap. 15 §**.

I paragrafen finns bestämmelser om i vilka fall fonder får tas över. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen i *första stycket* ersätts med en hänvisning till 10 b kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse och är en följd av att sparbankslagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

37 kap.

23 § Bestämmelserna i **21 §** gäller inte vid fusion enligt **16 kap. 1** och **3 §§** lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

I paragrafen finns bestämmelser om underskott. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen tas bort och är en följd av att den lagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

40 kap.

5 § Ett företag anses i detta kapitel ha *bestämmande inflytande* över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till det förra enligt

- 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551),
- 1 kap. 10–14 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, eller
- 1 kap. 5 § stiftelselagen (1994:1220).

En svensk ideell förening anses ha bestämmande inflytande över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till föreningen enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Ett utländskt bolag eller en sådan förvärvare som avses i 11 § anses ha bestämmande inflytande över ett företag om detta skulle ha varit ett dotterföretag till bolaget eller personen, om bolaget eller personen hade varit ett svenskt aktiebolag.

I paragrafen finns bestämmelser om definitioner. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen i *första stycket* tas bort och är en följd av att sparbankslagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

23 § Vid ombildningar enligt 10 b kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse tar det övertagande bankaktiebolaget över den överlåtande sparbankens rätt att dra av underskott enligt detta kapitel.

Vid sådana ombildningar av ekonomiska föreningar till aktiebolag som avses i 42 kap. 20 § tar det aktiebolag vars aktier skiftas ut över den ekonomiska föreningens rätt att dra av underskott enligt detta kapitel.

I paragrafen finns bestämmelser om avdrag efter ombildningar. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen i *första stycket* ersätts med en hänvisning till 10 b kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse och är en följd av att sparbankslagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. Bestämmelserna i den nya lydelsen tillämpas första gången för det beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.
3. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det beskattningsår som avslutas närmast efter detta datum.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *punkterna 1* och *2* anges när lagen träder i kraft och när den ska tillämpas första gången.

I *punkt 3* anges den övergångsreglering som gäller i fråga om sparbanker, se författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen om upphävande av sparbankslagen.

9.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

5 § I denna lag betyder

1. *anknutet företag*: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet består i att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller driva annan liknande verksamhet som har samband med den huvudsakliga

verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländska företag,

2. *bank*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank,

3. *bankaktiebolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva bankrörelse,

4. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över utländska kreditinstitut,

5. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

6. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt kreditinstituts etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. *finansiellt institut*: ett företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva eller inneha aktier eller andelar,

b) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, eller

c) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10, 12 och 15 utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 §,

8. *hemland*: det land där ett företag har fått tillstånd till rörelse som avses i denna lag,

9. *kapitalbas*: detsamma som i artikel 72 i tillsynsförordningen,

10. *kreditinstitut*: bank och kreditmarknadsföretag,

11. *kapitaltäckningsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU,

12. *kreditmarknadsbolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

13. *kreditmarknadsförening*: en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

14. *kreditmarknadsföretag*: kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsförening,

15. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 5 a § representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

16. *medlemsbank*: en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva bankrörelse,

17. *sparbank*: ett företag som avses i 10 b kap.,

18. *startkapital*: det kapital som för kreditinstitut avses i artikel 4.51 i tillsynsförordningen,

19. *utländskt bankföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva bankrörelse,

20. *utländskt kreditföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva finansieringsrörelse,

21. *utländskt kreditinstitut*: ett utländskt bankföretag och ett utländskt kreditföretag,

22. *betydande filial*: en filial som är betydande enligt artikel 51.1 i kapitaltäckningsdirektivet,

23. *blandat finansiellt holdingföretag*: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.21 i tillsynsförordningen,

24. *blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES*: ett inom EES etablerat blandat finansiellt holdingföretag som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut, eller

b) annat blandat finansiellt holdingföretag eller ett finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

25. *EES-institut*: ett utländskt kreditinstitut eller ett utländskt värdepappersföretag som är hemmahörande i något annat land inom EES än Sverige,

26. *finansiellt holdingföretag*: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.20 i tillsynsförordningen,

27. *finansiellt moderholdingföretag inom EES*: ett inom EES etablerat finansiellt holdingföretag som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut, eller

b) annat finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

28. *holdingföretag med blandad verksamhet*: holdingföretag enligt artikel 4.1.22 i tillsynsförordningen,

29. *koncern*:

a) i 6 a, 6 b och 15 b kap., detsamma som i 2 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution,

b) i övriga kapitel, detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid det som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag,

30. *koncernåterhämtningsplan*: en plan som upprättas av ett moderföretag inom EES i syfte att identifiera åtgärder som de företag i en koncern som omfattas av gruppbaserad tillsyn avser att vidta för att bevara eller återställa koncernens eller ett i koncernen ingående kreditinstituts eller utländskt kreditinstituts finansiella ställning och livskraft efter en betydande försämring av den finansiella situationen,

31. *krishanteringsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtnings och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen,

32. *moderföretag inom EES*: ett moderinstitut inom EES, ett finansiellt moderholdingföretag inom EES eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES,

33. *moderinstitut inom EES*: ett kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut som är ett moderföretag och som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) annat kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut, eller

b) finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

34. *samordnande tillsynsmyndighet*: en behörig myndighet som ansvarar för att utöva gruppbaserad tillsyn av moderinstitut inom EES och av institut som kontrolleras av finansiella moderholdingföretag inom EES eller blandade finansiella moderholdingföretag inom EES,

35. *tillsynsförordningen*: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

36. *utländskt värdepappersföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva värdepappersrörelse, och

37. *återhämtningsplan*: en plan som upprättas av ett kreditinstitut i syfte att identifiera åtgärder som institutet avser att vidta för att bevara eller återställa sin finansiella ställning och livskraft efter en betydande försämring av den finansiella situationen.

I paragrafen finns definitioner av termer och uttryck som används i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen av definitionen av sparbank i *punkt 17* är en följd av att sparbankslagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 §.

7 kap.

4 § *Det* som sägs i 3 § gäller inte egen aktie eller aktie i moderbolag. För förvärv av sådana aktier finns bestämmelser i 19 kap. aktiebolagslagen (2005:551). *Det* som sägs i 3 § gäller inte heller bevis om andel eller tillskott till medlemsbank eller kreditmarknadsförening. I fråga om en sparbanks förvärv av bevis om tillskott till garantifond eller grundfond i sparbanken gäller bestämmelserna i *10 b kap. 19 §*.

I paragrafen finns bestämmelser om innehav av egendom för att skydda en fordran. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen ersätts med en hänvisning till 10 b kap. och är en följd av att sparbankslagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 §.

Det görs också en redaktionell ändring.

10 kap.

36 § Ett bankaktiebolag som har övertagit en sparbanks rörelse vid ombildning enligt *10 b kap.* får, efter tillstånd av Finansinspektionen, använda ordet sparbank i sitt företagsnamn. Detsamma gäller ett bankaktiebolag som senare har övertagit en sådan rörelse.

I paragrafen finns bestämmelser om företagsnamn. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen ersätts med en hänvisning till 10 b kap. och är en följd av att sparbankslagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 §.

10 b kap.

1 § En sparbank är ett företag som har till ändamål att främja sparsamhet genom att driva bankrörelse inom främst ett visst geografiskt område (verksamhetsområde).

I paragrafen finns bestämmelser om vad en sparbank är. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 1 kap. 1 § sparbankslagen. Till skillnad från i sparbankslagen anges inte uttryckligen att en sparbank ska drivas utan enskilt vinstintresse. Detta följer i stället bl.a. av 14–16 §§ och någon ändring i sak är inte avsedd.

2 § För sparbanker gäller följande bestämmelser i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, om inte något annat följer av denna lag eller är särskilt föreskrivet:

- 1 kap. med inledande bestämmelser utom 4–8 §§,
- 2 kap. om bildande av en ekonomisk förening,
- 3 kap. om föreningens stadgar,
- 6 kap. om föreningsstämma,
- 7 kap. om föreningens ledning,
- 8 kap. om revision,
- 9 kap. om särskild granskning,
- 16 kap. om fusion utom 30–51 §§,
- 17 kap. om likvidation,
- 18 kap. om upplösning utan föregående likvidation utom 1–7 §§,
- 19 kap. om registrering,
- 20 kap. om företagsnamn,

- 21 kap. om skadestånd,
- 22 kap. om straff och vite, och
- 23 kap. om överklagande.

Hänvisningar i lagen om ekonomiska föreningar till bestämmelser i samma lag ska i förekommande fall avse de bestämmelser i denna lag som gäller i stället för eller utöver lagen om ekonomiska föreningar.

När lagen om ekonomiska föreningar tillämpas på sparbanker ska det som sägs om

- stadgar i stället avse reglemente,
- medlem i stället avse huvudman,
- föreningsstämma i stället avse sparbanksstämma, och
- föreningsregistret i stället avse bankregistret.

I paragrafen finns bestämmelser om tillämpning av allmänna associationsrättsliga bestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Första stycket innebär att i fråga om sparbanker tillämpas föreningslagen med de undantag som motiveras av associationsformen och bankrörelsen. De undantagen anges i paragrafen och i 1 och 3–32 §§.

Andra stycket innebär att när det i föreningslagen hänvisas till bestämmelser i samma lag men det enligt denna lag är andra bestämmelser som gäller i fråga om sparbanker, ska hänvisningarna i stället avse bestämmelserna i denna lag. Enligt 20 § gäller bl.a. 12 kap. 13–17 §§ för sparbanker. I 12 kap. 13 § anges vilka bestämmelser i denna lag som gäller i stället för vissa bestämmelser om fusion i föreningslagen. Hänvisningstekniken i andra stycket innebär t.ex. att när det i 16 kap. 20 § föreningslagen hänvisas till ansökan enligt 16 kap. 18 § föreningslagen ska hänvisningen i stället avse ansökan enligt 12 kap. 14 § denna lag. Motsvarande hänvisningsteknik används i denna lag i fråga om bl.a. kreditmarknadsföreningar (12 kap. 1 §, jfr prop. 2008/09:180 s. 96).

Tredje stycket innebär att vid tillämpningen av föreningslagen i fråga om sparbanker ska det som sägs om stadgar i stället avse reglemente, det som sägs om medlem i stället avse huvudman, det som sägs om föreningsstämma i stället avse sparbanksstämma och det som sägs om föreningsregistret i stället avse bankregistret.

3 § En sparbank bildas genom att en eller flera fysiska eller juridiska personer (stiftare)

1. antar reglemente,
2. väljer huvudmän, styrelse och minst en revisor,
3. tecknar sig för bidrag till grundfonden, och
4. betalar bidrag till grundfonden.

I paragrafen finns bestämmelser om bildande av en sparbank. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Bestämmelserna innebär att en sparbank ska bildas genom simultanbildning. Det innebär en skillnad i förhållande till sparbankslagen enligt vilken en sparbank bildas genom successivbildning. Simultanbildning sker genom att stiftarna antar reglemente och väljer huvudmän, styrelse och en eller flera revisorer samt tecknar och betalar grundfondsbeloppet. De olika momenten i bildandet regleras närmare i 4, 5, 8 och 9 §§ i detta kapitel och i 2 kap. föreningslagen. En sparbank ska bildas av en eller flera fysiska eller juridiska personer. Till skillnad från i sparbankslagen ställs det inte upp något ytterligare krav på antalet stiftare och inte bara fysiska personer

utan även juridiska personer kan vara stiftare. Det ställes inte heller upp några krav på stiftarnas kvalifikationer när det gäller t.ex. ålder eller frånvaro av förvaltarskap. Sådana krav finns däremot i 7 § när det gäller huvudmännen och i föreningslagen när det gäller styrelseledamöterna och revisorn.

4 § Teckning av bidrag till grundfonden ska ske i en teckningslista. Teckningslistan ska undertecknas och dateras av stiftarna. Teckningen blir bindande för tecknaren när teckningslistan har undertecknats av samtliga stiftare.

En bidragsteckning är ogiltig om den har gjorts på annat sätt än i teckningslistan eller på andra villkor än de som anges i listan.

I teckningslistan ska det anges om grundfonden ska betalas tillbaka med ränta. Om grundfonden ska betalas tillbaka med ränta ska det anges hur räntan ska beräknas. Räntesatsen får inte sättas högre än den som framgår av 5 § räntelagen (1975:635).

I paragrafen finns bestämmelser om teckning av bidrag till grundfonden. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 2 kap. 6 § sparbankslagen.

I förhållande till sparbankslagen tydliggörs i *första stycket* att en bidragsteckning som har skett i teckningslistan blir bindande i och med att den undertecknas av samtliga stiftare. Fram till dess kan en tecknare dra sig ur bildningen och återkräva det som han eller hon har betalat till grundfonden (jfr 2 kap. 12 § aktiebolagslagen).

Den som överväger att teckna sig för bidrag bör i likhet med i dag få del av reglementet och tillståndet att driva bankrörelse. Eftersom bildandet ska ske simultant behöver inte detta längre säkerställas genom att dessa handlingar bifogas teckningslistan.

5 § Bidrag till grundfonden ska betalas i pengar.

Vid tillämpningen av 2 kap. 3 § andra stycket och 4 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar ska det som sägs om medlemsinsatser, förlagsinsatser och medlemsavgifter i stället avse bidrag till grundfonden.

I paragrafen finns bestämmelser om betalning och återbetalning av bidrag till grundfonden. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Första stycket motsvarar 2 kap. 2 § sparbankslagen.

Andra stycket motsvarar 2 kap. 11 § sparbankslagen. I 2 kap. 3 och 4 §§ föreningslagen finns bestämmelser om återbetalning av insatser och avgifter om registreringen av föreningen faller samt styrelsens möjlighet att före registreringen kräva in insatser och avgifter.

6 § En sparbanks reglemente ska, utöver det som följer av 3 kap. 1 § 1–3 och 5–8 lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, innehålla uppgifter om

1. verksamhetsområde,
2. grundfondens belopp och ifall grundfonden ska betalas tillbaka med ränta, och
3. det kommun- eller regionfullmäktige som ska välja huvudmän och, om flera fullmäktige ska välja huvudmän, fördelningen av antalet mandat mellan dem, och ordningen för att få till stånd en successiv förnyelse av huvudmän och det närmare förfarandet i övrigt vid val av huvudmän.

Vid tillämpningen av 3 kap. 3 § andra meningen lagen om ekonomiska föreningar ska det som sägs om den insats som varje medlem ska delta med i föreningen i stället avse bidrag till grundfonden.

I paragrafen finns bestämmelser om reglementet. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 2 kap. 5 § sparbankslagen. Till skillnad från i sparbankslagen ställs det inte upp något krav på att antalet huvudmän ska anges i reglementet. Det är en följd av att antalet i stället är bestämt i lagen, se författningskommentaren till 7 §.

7 § Insättarna i en sparbank representeras av 20 huvudmän. De ärenden som tillhör huvudmännens prövning behandlas vid sparbanksstämman.

En huvudman har rätt till ersättning för deltagande vid sparbanksstämman. Ersättningen får avse förlorad arbetsförtjänst, skäligt arvode samt resekostnader och traktamente.

En huvudman får inte ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken och inte vara

1. underårig eller i konkurs,
2. bosatt utanför EES, om inte Finansinspektionen på grund av särskilda skäl medger det,
3. anställd i sparbanken, om inte reglementet uttryckligen medger detta, eller
4. huvudman, styrelseledamot eller anställd i en annan sparbank.

I paragrafen finns bestämmelser om huvudmännen i en sparbank. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 4 kap. 1, 2, 5 och 19 §§ sparbankslagen. Till skillnad från i sparbankslagen anges antalet huvudmän i lagen och det finns inte någon begränsning av möjligheten för en huvudman att vara anställd eller styrelseledamot i ett bankaktiebolag eller i en medlemsbank.

8 § Av antalet huvudmän ska

1. hälften väljas av kommun- eller regionfullmäktige inom verksamhetsområdet, och

2. hälften väljas av huvudmännen själva bland insättarna i sparbanken.

Första gången huvudmän väljs gäller första stycket 2. Kravet att huvudmännen ska vara insättare gäller inte vid det valet.

En huvudmans uppdrag gäller för fyra år (mandattid). Första gången huvudmän väljs får mandattiden dock bestämmas till en kortare period. En avgående huvudman får inte delta i valet av hans eller hennes plats.

I paragrafen finns bestämmelser om val av huvudmännen i en sparbank. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen, tillsammans med 9 §, motsvarar 4 kap. 3 och 4 §§ sparbankslagen. Eftersom det ska finnas 20 huvudmän i en sparbank åligger det styrelsen att se till att en ny huvudman väljs om en huvudman avgår före mandattidens utgång.

9 § Om flera kommun- eller regionfullmäktige ska välja huvudmän ska fördelningen av antalet mandat mellan dem ske efter det invånarantal som de företräder.

Bestämmelserna i 2 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt gäller vid kommun- eller regionfullmäktiges val av huvudmän.

I paragrafen finns bestämmelser om val av huvudmännen i en sparbank. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen, tillsammans med 8 §, motsvarar 4 kap. 3 § sparbankslagen.

10 § Bestämmelserna i 12 kap. 7 och 7 a §§ om upplysningsplikt och väckande av talan gäller för sparbanker.

I paragrafen finns bestämmelser om upplysningsplikt och väckande av talan vid stämma. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 4 kap. 12 § sparbankslagen såvitt avser hänvisningen till 12 kap. 7 §. Till skillnad från sparbankslagen gäller 12 kap. 7 a § för kreditmarknadsföreningar också för sparbanker.

11 § Bestämmelserna i 12 kap. 3, 4 och 6–6 d §§ gäller för sparbanker.

Bestämmelsen i 7 kap. 7 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar om vem som kan vara styrelseledamot gäller inte för sparbanker.

Vid tillämpningen av 7 kap. 8, 30 och 38 §§ lagen om ekonomiska föreningar ska, i fråga om sparbanker, det som sägs om Bolagsverket i stället gälla Finansinspektionen.

I paragrafen finns bestämmelser om krav i fråga om styrelse, verkställande direktör och revisionsutskott. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 3 kap. 3, 4, 8 a, 10 och 14 §§ sparbankslagen.

12 § Ett bemyndigande att företräda sparbanken och att teckna dess firma enligt 7 kap. 37 § första stycket lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar får bara lämnas till två eller flera personer i förening. Ingen annan inskränkning får registreras.

I paragrafen finns bestämmelser om rätten att företräda en sparbank. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 3 kap. 14 § sparbankslagen.

13 § Bestämmelserna i 12 kap. 8–11 b §§ gäller för sparbanker.

Den som är huvudman i en sparbank får inte vara revisor i en sparbank.

I paragrafen finns bestämmelser om revision och särskild granskning. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 4 a kap. 1–1 b, 4, 5, 12 a–12 c, 16 b, 21 och 22 a §§ sparbankslagen. Till skillnad från sparbankslagen får en huvudman inte heller vara godkänd revisor i en sparbank.

14 § Sparbanksstämman får besluta att en sparbank ska bilda en garantifond.

Teckning av bidrag till garantifonden ska ske i en teckningslista. Teckningslistan ska undertecknas och dateras av tecknaren. I teckningslistan ska det anges om garantifonden ska betalas tillbaka med ränta och i så fall hur den ska beräknas. Tillsammans med teckningslistan ska det lämnas en kopia av sparbankens senaste balansräkning och revisorernas yttrande över denna.

En bidragsteckning är ogiltig om den har gjorts på annat sätt än i teckningslistan eller på andra villkor än de som anges i listan.

I paragrafen finns bestämmelser om bildande av en garantifond i en sparbank. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 5 kap. 1 § sparbankslagen.

I förhållande till sparbankslagen tydliggörs i *tredje stycket* att en giltig teckning förutsätter att den inte har gjorts på några andra villkor än de som anges i listan.

15 § Sparbankens vinst ska avsättas till grund- eller garantifonden, om någon av dessa fonder inte uppgår till det belopp vilket den ska uppgå.

Kvarstående vinst ska avsättas till reservfonden.

I stället för det som sägs i andra stycket får sparbankstämman besluta om en gåva till ett allmännyttigt eller liknande ändamål under förutsättning att det med hänsyn till ändamålets art, bankens ställning och omständigheterna i övrigt får anses skäligt. Också styrelsen får besluta om en sådan gåva, om den är av ringa betydelse med hänsyn till bankens ställning.

I paragrafen finns bestämmelser om avsättning av vinst till fond och om gåvor, dvs. hur sparbankens vinst kan disponeras. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 5 kap. 2 § sparbankslagen.

16 § Grundfonden får betalas tillbaka om

1. det är förenligt med reglementet,
2. reservfonden uppgår till ett belopp som motsvarar tio gånger grundfonden, och
3. garantifonden har betalats tillbaka.

Utöver det som följer av första stycket får grund-, garanti- eller reservfonden minskas för täckning av en förlust och det inte finns fritt eget kapital som motsvarar förlusten.

Grund- eller garantifonden får inte i något fall betalas tillbaka eller minskas, om det skulle äventyra sparbankens förmåga att fullgöra sina förpliktelser.

I paragrafen finns bestämmelser om återbetalning och minskning av fondmedel. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 5 kap. 1, 3 och 6 §§ sparbankslagen.

Återbetalning av s.k. kärnprimärkapitalinstrument i en sparbank kräver tillstånd av Finansinspektionen, se artikel 77 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

17 § Ränta på grund- eller garantifonden får inte betalas, om sparbankens vinst till följd av detta inte skulle räcka till att få upp grund- eller garantifonden till det belopp som den ska uppgå till.

Ränta på grundfonden får inte i något fall betalas, om en förlust till följd av detta skulle uppkomma.

Ränta på garantifonden får inte i något fall betalas ut, om en förlust som äventyrar bankens förmåga att fullgöra sina förpliktelser till följd av detta skulle uppkomma.

I paragrafen finns bestämmelser om förutsättningarna för betalning av ränta på fonder. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 5 kap. 4 § sparbankslagen.

18 § Om sparbanken försätts i konkurs på grund av en ansökan som görs inom ett år efter ett beslut om återbetalning av grund- eller garantifonden, är mottagaren skyldig att betala tillbaka det som har mottagits om det behövs för att sparbankens skulder ska kunna betalas.

På beloppet ska det betalas ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) från den dag beloppet betalades ut till och med den dag återbetalning ska ske och enligt 6 § samma lag för tiden därefter.

I paragrafen finns bestämmelser om återbetalningsskyldighet vid konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 5 kap. 5 § sparbankslagen.

19 § En sparbank får förvärva bevis om tillskott till grund- eller garantifond om förutsättningarna för återbetalning av fonden är uppfyllda.

En juridisk person i vilken en sparbank ensam eller tillsammans med andra sparbanker har ett dominerande inflytande får inte förvärva bevis om tillskott till garanti- eller grundfond som har getts ut av sparbanken.

I paragrafen finns bestämmelser om förutsättningarna för en sparbank att förvärva bevis om tillskott till grundfonden eller eventuell garantifond. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 5 kap. 7 § sparbankslagen.

20 § En sparbank får vara överlåtande företag vid en fusion om en annan sparbank är övertagande företag.

Bestämmelserna i 12 kap. 1 § andra stycket, 13–17 och 19 §§ gäller för sparbanker.

I paragrafen finns bestämmelser om fusion. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Första stycket motsvarar 7 kap. 1 och 2 §§ sparbankslagen.

Andra stycket innebär att de bestämmelser om fusion som gäller för kreditmarknadsföreningar utom 12 kap. 18 § också gäller för sparbanker.

21 § Vid fusion blir huvudmännen i en överlåtande sparbank inte huvudmän i en övertagande sparbank.

En fusionsplan ska, utöver det som följer av 16 kap. 7 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, innehålla uppgifter om huvudmännen i den övertagande sparbanken.

I paragrafen finns bestämmelser om fusion. Övervägandena finns i avsnitt 5.

I *första stycket* föreskrivs att huvudmännen i den överlåtande sparbanken inte blir huvudmän i den övertagande sparbanken. Detta gäller vid fusion såväl genom absorption som genom kombination. Vid fusion genom absorption ska det redan finnas 20 huvudmän i den övertagande sparbanken. Vid fusion genom kombination utses huvudmän i den nya (övertagande) sparbanken på sätt anges i andra stycket.

Andra stycket motsvarar 7 kap. 2 § sparbankslagen. Utöver kraven i sparbankslagen införs också ett krav på att namnen på huvudmännen i den övertagande sparbanken ska anges i fusionsplanen.

22 § En huvudmans mandattid gäller till dess att likvidationen har avslutats.

Bestämmelserna i 10 kap. 5–8 §§ och 12 kap. 12 § gäller för sparbanker.

I paragrafen finns bestämmelser om tvångslikvidation och om en huvudmans mandattid vid likvidation. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Första stycket motsvarar 6 kap. 6 § sparbankslagen.

Andra stycket motsvarar 6 kap. 2 och 2 a §§ sparbankslagen.

23 § Vid tillämpning av 17 kap. 35 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar får återbetalning av grundfonden göras om

- garantifonden med ränta har betalats tillbaka, och
- det är förenligt med reglementet.

Första stycket gäller också för bevis om tillskott till grund- eller garantifond vid utdelning i konkurs. Sådana bevis medför rätt till utdelning först efter övriga fordringar i konkursen.

Om det enligt likvidatorns slutredovisning finns ett överskott ska detta

1. användas till allmännyttiga eller liknande ändamål enligt vad sparbanksstämman bestämmer,
2. gå till en annan sparbank som har övertagit sparbankens rörelse i samband med likvidationen, eller
3. gå till en sparbanksstiftelse enligt vad sparbanksstämman bestämmer.

I paragrafen finns bestämmelser om skifte och överskott vid likvidation samt om utdelning i konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 6 kap. 12, 15 och 18 §§ sparbankslagen. Till skillnad från i sparbankslagen ställs det inte upp något krav på att Finansinspektionen ska se till att överskottet används i enlighet med det som har beslutats.

24 § En sparbank kan upplösas utan likvidation genom att banken överlåter sin verksamhet till ett bankaktiebolag mot ersättning i form av aktier i bolaget. Aktierna i bolaget ska utan ersättning överlämnas till en stiftelse, som har bildats av en eller flera sparbanker (sparbanksstiftelse).

I sparbanksstiftelsen får det finnas huvudmän. Huvudmännen väljs på samma sätt som i en sparbank.

I paragrafen finns bestämmelser om förfarandet vid ombildning av en sparbank till ett bankaktiebolag. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen, tillsammans med 25 §, motsvarar 8 kap. 1 och 4 §§ sparbankslagen. Till skillnad från i sparbankslagen ställs det inte upp något krav på att sparbanksstiftelsen ska ha ett visst ändamål. Att det är sparbanksstämman som ska fatta beslut om ombildning följer av 25 §.

25 § Frågan om ombildning ska behandlas vid en sparbanksstämma. Följande handlingar ska läggas fram på stämman:

1. förslag till stämmans beslut,
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av ombildningens lämplighet för sparbanken och insättarna och revisorernas yttrande över denna,
3. bankaktiebolagets bolagsordning eller förslag till bolagsordning, om sparbanken ska bilda bolaget, och
4. stiftelseförordnandet för sparbanksstiftelsen eller förslag till stiftelseförordnande, om sparbanken ska bilda stiftelsen.

Om en fråga om ombildning ska behandlas på en annan stämma än en årsstämma, ska också följande handlingar läggas fram:

1. en kopia av årsredovisningen med de senast fastställda balans- och resultaträkningarna, med en anteckning om sparbanksstämmans beslut om sparbankens vinst eller förlust och en kopia av revisionsberättelsen för det år som årsredovisningen avser, och
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för sparbankens ställning som har inträffat efter det att årsredovisningen lämnades och revisorernas yttrande över denna.

Vid ombildningen gäller följande bestämmelser i 16 kap. lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar:

- 11 § om revisorsgranskning,

- 14 § andra och tredje styckena om tillhandahållande av handlingar, och
- 15 § om stämmans prövning.

I paragrafen finns bestämmelser om sparbanksstämmans prövning av en ombildning till bankaktiebolag. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Första och *andra styckena*, tillsammans med 24 §, motsvarar 8 kap. 1–3 §§ sparbankslagen.

Tredje stycket motsvarar det som gäller vid fusion.

26 § Sparbanken ska inom fyra månader efter sparbanksstämmans beslut om ombildning anmäla beslutet till Bolagsverket för registrering.

Frågan om ombildning faller om

1. en anmälan för registrering inte har gjorts inom den tid som anges i första stycket, eller

2. Bolagsverket har avskrivit ett ärende om sådan registrering eller vägrat registrering.

Bolagsverket får inte registrera beslutet, om

1. ombildningen har förbjudits enligt konkurrenslagen (2008:579) eller enligt rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer, eller

2. en prövning av ombildningen pågår enligt konkurrenslagen eller den nämnda förordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om registrering av ett beslut av sparbanksstämman att sparbanken ska ombildas till bankaktiebolag. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 8 kap. 5 § sparbankslagen.

27 § Sparbanken ska inom två månader efter registreringen av sparbanksstämmans beslut om ombildning hos Finansinspektionen ansöka om

1. tillstånd att verkställa ombildningen, och

2. godkännande av stiftelseförordnandet, om sparbanken ska bilda sparbanksstiftelsen.

Finansinspektionen ska pröva om ombildningen

- kan anses förenlig med insättarnas och fordringsägarnas intressen, och
- framstår som ändamålsenlig från allmän synpunkt.

Finansinspektionen ska underrätta Bolagsverket om ansökningar enligt första stycket och beslut som har meddelats med anledning av sådana ansökningar.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillstånd att verkställa ombildningen och om godkännande av stiftelseförordnande. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 8 kap. 6 § sparbankslagen.

28 § Styrelserna i sparbanken, sparbanksstiftelsen och bankaktiebolaget ska inom två månader efter Finansinspektionens beslut om tillstånd att verkställa ombildningen anmäla ombildningen till Bolagsverket för registrering.

När anmälan har registrerats är sparbanken upplöst.

Paragrafen innehåller bestämmelser om registrering av ombildningen. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 8 kap. 7 § sparbankslagen.

29 § Bolagsverket ska besluta att frågan om ombildning har fallit, om

1. en ansökan om tillstånd att verkställa ombildningen inte har gjorts inom föreskriven tid eller en sådan ansökan har avslagits,

2. en anmälan om registrering av ombildningen inte har gjorts inom föreskriven tid, eller

3. Bolagsverket har avskrivit ett ärende om anmälan om registrering av ombildningen eller vägrat registrering.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när frågan om ombildning faller. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 8 kap. 8 § sparbankslagen.

30 § En sparbanks företagsnamn ska innehålla ordet sparbank.

I paragrafen finns bestämmelser om en sparbanks företagsnamn. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 10 kap. 1 § sparbankslagen.

31 § Bestämmelsen i 12 kap. 20 § gäller för sparbanker.

Bestämmelsen i 21 kap. 1 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar gäller också för stiftare och huvudmän.

En talan om skadestånd som avses i 21 kap. 12 § lagen om ekonomiska föreningar får inte väckas mot en stiftare, sedan fem år har förflutit från sparbankens bildande.

I paragrafen finns bestämmelser om skadestånd. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 9 kap. 1 §, 2 § och 9 § 6 sparbankslagen.

32 § Utöver det som följer av 23 kap. 1 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar får Bolagsverkets beslut enligt 29 § överklagas.

I paragrafen finns bestämmelser om överklagande. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Paragrafen motsvarar 11 kap. 6 § sparbankslagen.

13 kap.

1 § Registreringsmyndighet för banker och filialer till utländska bankföretag är Bolagsverket. Hos registreringsmyndigheten förs ett bankregister. I detta skrivs de uppgifter in som enligt denna lag, aktiebolagslagen (2005:551), lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. eller andra författningar ska anmälas för registrering eller i övrigt ska tas in i registret.

För registrering av kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar gäller det som föreskrivs i aktiebolagslagen respektive lagen om ekonomiska föreningar. För registrering av filialer till utländska kreditföretag gäller lagen om utländska filialer m.m.

Registreringsmyndigheten ska lämna ut uppgifter och handlingar i bankregistret i elektronisk form, om det begärs.

I paragrafen finns bestämmelser om registreringsmyndighet. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen i *första stycket* tas bort och är en följd av att den lagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 §.

10 § En revisor eller en särskild granskare ska omgående rapportera till Finansinspektionen om han eller hon vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett kreditinstitut får kännedom om förhållanden som

1. kan utgöra en väsentlig överträdelse av de författningar som reglerar institutets verksamhet,

2. kan påverka institutets fortsatta drift negativt, eller

3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 § aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 36 eller 37 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

Revisorn och granskaren har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket vid fullgörande av uppdrag i kreditinstitutets moderföretag eller dotterföretag eller i ett företag som har en likartad förbindelse med institutet.

I paragrafen finns bestämmelser om revision. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen i *första stycket* tas bort och är en följd av att den lagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 §.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanksregisterade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

3. Antalet huvudmän i en sparbanksförening får vara fler än 20 fram till den 31 december 2024.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *punkt 1* regleras när lagen träder i kraft.

I *punkt 2* anges den övergångsreglering som gäller i fråga om sparbanksföreningar, se författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen om upphävande av sparbankslagen.

I *punkt 3* anges en särskild övergångsreglering beträffande antalet huvudmän. Den innebär att det under en övergångsperiod, t.o.m. den 31 december 2024, får finnas fler än 20 huvudmän i en sparbanksförening.

9.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

16 kap.

4 § Emittenten ska så snart som möjligt och senast fyra månader efter utgången av varje räkenskapsår offentliggöra sin årsredovisning och i förekommande fall en koncernredovisning.

Års- och koncernredovisningarna ska vara granskade av emittentens revisor. Revisionsberättelsen ska offentliggöras tillsammans med års- och koncernredovisningen. Bestämmelser om revision finns i revisionslagen (1999:1079), 9 kap. aktiebolagslagen (2005:551), 17 kap. 11 och 12 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar och 14 kap. 9 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

I paragrafen finns bestämmelser om års- och koncernredovisning. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen i *andra stycket* tas bort och är en följd av att den lagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanksregisterade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *punkt 1* regleras när lagen träder i kraft.

I *punkt 2* anges den övergångsreglering som gäller i fråga om sparbanksregisterade, se författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen om upphävande av sparbankslagen.

9.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution

21 kap.

4 § För att använda skuldnedskrivningsverktyget enligt 3 § 1 får Riksgäldskontoret besluta att en sparbanksregisterad ska ombildas till ett aktieföretag.

Ombildningen ska genomföras genom att sparbanksregisteradens rörelse överläts till ett aktieföretag. Aktierna i aktieföretaget ska utan ersättning överlämnas till en *sparbanksstiftelse*.

I paragrafen finns bestämmelser om ombildning av en sparbanksregisterad vid resolution. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringarna i *andra stycket* är en följd av att det i 10 b kap. 24 § lagen om bank- och finansieringsrörelse införs nya bestämmelser om ombildning av sparbanksregisterade, se författningskommentaren till den paragrafen.

24 kap.

3 § Bestämmelser om förfarandet vid likvidation av ett företag som omfattas av denna lag finns i

– 10 kap. 31 § tredje stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

– 25 kap. 4 a och 10 a §§ aktieföretagslagen (2005:551), och

– 17 kap. 46 och 47 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

I paragrafen finns bestämmelser om likvidation. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen tas bort och är en följd av att den lagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

27 kap.

20 § Den som är avgiftsskyldig ska lämna de uppgifter till Riksgäldskontoret som myndigheten behöver för att fastställa den avgiftsskyldiges avgift. Uppgifter om avgiftsunderlaget ska ha granskats av en revisor som utsetts i enlighet med 9 kap. 8 § aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 8 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

I paragrafen finns bestämmelser om uppgiftsskyldighet. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringen i paragrafen innebär att hänvisningen till sparbankslagen tas bort och är en följd av att den lagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *punkt 1* regleras när lagen träder i kraft.

I *punkt 2* anges den övergångsreglering som gäller i fråga om sparbanker, se författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen om upphävande av sparbankslagen.

9.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (2016:429) om tillsyn över företag av allmänt intresse i fråga om revision

5 § Finansinspektionen får ingripa mot ett företag av allmänt intresse, om företaget

1. inte inrättat ett revisionsutskott eller beslutar att styrelsen ska utföra utskottets uppgifter eller ser till att minst en ledamot i utskottet eller, i tillämpliga fall, styrelsen har föreskriven redovisningskompetens eller revisionskompetens i enlighet med 8 kap. 49 a § aktiebolagslagen (2005:551) eller 7 kap. 47 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar,

2. inte väljer revisor i enlighet med artikel 16.1–16.5 i EU:s revisorsförordning, i den ursprungliga lydelsen,

3. anlitar samma revisor under en längre period än vad som är tillåtet enligt artikel 17 i EU:s revisorsförordning, i den ursprungliga lydelsen, 9 kap. 21 a § aktiebolagslagen eller 8 kap. 54 § lagen om ekonomiska föreningar, eller

4. i förtid entledigar revisorn utan saklig grund i strid med 9 kap. 22 § första stycket 2 aktiebolagslagen eller 8 kap. 25 § första stycket 2 lagen om ekonomiska föreningar.

I paragrafen finns bestämmelser om ingripanden mot överträdelser. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ändringarna i paragrafen innebär att hänvisningarna till sparbankslagen tas bort och är en följd av att den lagen upphör att gälla, se författningskommentaren till 10 b kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om sparbanker som är registrerade i bankregistret den 31 december 2020 avseende det räkenskapsår som avslutas närmast efter detta datum.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *punkt 1* regleras när lagen träder i kraft.

I *punkt 2* anges den övergångsreglering som gäller i fråga om sparbanker, se författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen om upphävande av sparbankslagen.

9.11 Förslagen till lagar om upphävande av författningar om tillverkning av minnes- och jubileumsmynt

Övervägandena finns i avsnitt 6.

Genom lagarna upphävs 18 författningar om tillverkning av minnesmynt (lagförslagen i avsnitten 2.11–2.28). Det påverkar inte minnesmyntens rättsliga ställning som lagliga betalningsmedel i Sverige.